LAHOLMS TIDNING

N:R 221. ÅRG. 18. Laholms Tidnings Tryckeri, Laholm LÖRDAGEN DEN 24 SEPTEMBER 1949 Ansvarig utgivare: J. B. Bengts[illegible] Lösnummer 12 öre.

ÄVEN SOVJET HAR NU FÅTT ATOMBOMBEN

Truman:

Bevis finns för att en explosion ägt rum

WASHINGTON (TT — Reuter).

— En atomexplosion har inträffat i Sovjetunionen en av de senaste veckorna, meddelade president Truman på fredagen. Inga detaljer har lämnats om var och när explosionen inträffade. Man antar allmänt att den orsakats av en atombomb.

I presidentens meddelande heter det: Jag anser att det amerikanska folket i så hög grad som är förenligt med den nationella säkerheten har rätt att kräva att bli informerad om all utveckling på atomkraftens område. Det är därför jag låter tillkännagiva att vi har bevis för att under de senaste veckorna en atombombexplosion inträffat i Sovjetunionen.

Allt sedan atomkraften först frigjordes av vetenskapsmännen kunde man vänta att även andra nationer till slut skulle kunna utveckla denna nya kraft. Vi har alltid räknat med denna möjlighet. För nära fyra år sedan framhöll jag att man bland vetenskapsmännen praktiskt taget är eniga om att den grundläggande teoretiska kunskap, på vilken upptäckten av atomkraften är baserad, redan är vittbekant.

I Trumans meddelande heter det vidare: Man är också i stor utsträckning överens om att forskningen utomlands i sinom tid kan komma jämsides med vår nuvarande teoretiska kunskap, och i trenationsdeklarationen av den 15 november 1945 underströks att ingen enstaka nation kan räkna med något monopol på atomvapen.

Denna senaste utvecklingsfas är ägnad att på nytt understryka nödvändigheten av en verkligt effektiv internationell kontroll av atomkraften.

Liknande deklarationer utsändes på fredagen i London och Ottawa.

Trumans meddelande gjordes samtidigt som atomkraftöverläggningarna pågår i Washington mellan USA, Storbritannien och Canada.

Vita huset meddelade att informationen om händelsen i Sovjet tillkännagivits för kabinettet vid dess möte där på fredagen en timme före dess offentliggörande. Då försvarsminister Jouis Johnson lämnade kabinettsmötet ville tidningsmännen ha reda på exakt när och var den ryska bomben exploderat, men han vägrade att svara. På en fråga om kabinettet hade tillgång till flera detaljuppgifter än som fanns i presidentens meddelande, svarade Johnson: Kabinettet känner till allt i denna sak.

—//—

Tillfrågad om USA vidtagit någon förändring i dispositionen av sina försvarsstyrkor med anledning av den ryska atomexplosionen svarade försvarsminister Johnson: Nej.

—//—

På auktoritativt håll säger man att USA inte kommer att återta initiativet och föreslå internationell kontroll över atombomben. Man hoppas emellertid att Sovjet nu kommer att inta en mera ansvarsfull hållning i denna fråga.

—//—

Ingen atomexplosion kan åstadkommas i liten skala, säger Eugene Rabinowitch, utgivare av atomvetenskapsmännens bulletin. Varje explosion måste vara av den storlek som den atombomb utlöste vilken användes mot Japan.

—//—

Trumans avslöjande var det första meddelandet i denna sak som jag hört, yttrade sovjetdelegaten Arutiunian vid generalförsamlingen i Flushing Meadow. På en fråga om presidentens meddelande kom som en överraskning svarade han skrattande: Det finns inga överraskningar under solen. Man frågade då om detta var en bekräftelse, men Arutiunian skrattade igen och sade: Det lär vara en allmän kommentar. Det är ett gammalt ryskt talesätt.

—//—

Meddelandet om en atomexplosion i Ryssland kommer inte som någon oväntad nyhet, förklarar kapten Bror von Vegesack, känd svensk militär författare på atomvapenområdet. Sannolikt har uppgiften om den ryska atomexplosionen kommit fram som en slutledning av utslag från radioaktiva ämnen. Vid en sådan explosion bildas nämligen alltid radioaktiva ämnen, som kan spridas genom luften långa vägar och registreras på betydande avstånd.

De båda utrikesministrarna Dean Acheson, USA och Andrej Visjinskij Sovjetunionen, som synes vara besjälade av en önskan om att komma till ett samförstånd, så att det kalla kriget äntligen kan avblåsas, är här fotograferade vid FN:s nu påbörjade generalförsamling i Lake Success.

Krigshotet ökas ej ännu USA har 4 års försprång

I ansvariga regeringskretsar i USA förklarar man sig anse att atomexplosionen i Ryssland inte ökar krigshotet. USA har fyra års försprång och har lagt upp lager så snabbt som möjligt, säger man. Explosionen i Sovjet betyder inte nödvändigtvis att ryssarna har material att omedelbart göra en ny bomb.

”Röde domprosten” i Canterbury, Hewlett Johnson, som för endast några dagar kom hem från Moskva, hade inte hört något om någon atomexplosion där.

London och Washington säges ha baserat sina planer alltsedan krigets slut på antagandet, att sovjetregeringen också skulle komma i besittning av atombomben. Det erkännes emellertid att västmakterna nu har förlorat en säkerhetsmarginal som bestod i monopol på atombomben.

Den amerikanske utrikesministern Acheson avslöjade att han kände till den ryska atomexplosionen när han i onsdags vädjade till Ryssland om samarbete i det första större talet vid FN:s nu pågående session. Iakttagare betecknade talet som en framräckt olivkvist.

I sitt uttalande på fredagen framhöll Acheson att nyheten inte borde framkalla förvåning hos någon. Tillfrågad om Trumans meddelande betydde att Sovjet säkert ”äger atombomben”, svarade Acheson att han för sin del antog att Ryssland äger ett vapen som har exploderat.

En specialavdelning av amerikanska observatörer telegraferade nyheten att Ryssland hade åstadkommit en atomexplosion blott några timmar efter detonationen.

Detta avslöjades på fredagskvällen av Frederick C. Osborn, USA:s permanente delegat i FN:s atomkraftskommission. Jag är säker på att uppgiften är korrekt, sade han. Jag vet, därför att vi har utrustning som sätter oss i stånd att veta. Jag yttrade i atomkommissionen att vi till följd av förändringen i strålmängden i atmosfären skulle få kännedom efter några få timmar. Vi har iakttagare på olika ställen.

Senator McMahon yttrade att nyheten ställer USA inför det värsta dilemmat i sin historia. Han varnade mot hysteri eller panik. McMahon yrkade på att Truman samt Storbritanniens och Frankrikes statschefer skulle begära rätt att genom direkta radioanföranden lägga fram atomfrågan för det ryska folket. Han föreslog, att Stalin i sin tur skulle framlägga Sovjets syn i direkta radioutsändningar till det amerikanska folket och folken i andra länder.

Vysjinsky: Förbjud atomvapen fredsavtal mellan de fem stora

FLUSHING MEADOW (TT — Reuter).

Vysjinsky vädjade på fredagskvällen i generalförsamlingen om ett FN-förbud mot atomvapen och föreslog, att de fem stora förenar sina ansträngningar och avslutar ett fördrag för inbördes fred.

Efter ett angrepp mot Storbritannien och USA, som sades förbereda ett nytt krig, lade den ryske utrikesministern fram ett förslag för generalförsamlingen i tre punkter. Församlingen borde, sade han

1) Fördöma de krigsförberedelser som görs i ett flertal stater främst i USA och Storbritannien.

2) Förbjuda atomvapen och andra medel för massförstörelse.

3) Enhälligt uttrycka önskemålet, att USA, Storbritannien, Kina, Frankrike och Sovjet samordnar sina ansträngningar för att avvärja hotet om ett nytt krig samt för att sinsemellan sluta ett fördrag för fredens stärkande.

Vysjinsky gjorde inga som helst kommentarer till Trumans meddelande om en atomexplosion i Sovjet och antydde inte, att Sovjet skulle vara i besittning av atombomben.

I sin närmare utläggning av de tre punkterna förklarade Vysjinsky beträffande den första, att krigsförberedelserna tar sig uttryck i krigspropaganda som uppmuntras av regeringarna, i kapprustning och inflationsbudgeter av krigskaraktär som vilar tungt på folken, i upprättande av en mängd baser på andra länders territorium.

Punkt 2: Liksom civiliserade nationer sedan länge fördömt bruket av giftgas och bakteriologiska vapen, så konstaterar generalförsamlingen att bruket av atomvapen är oförenligt med nationernas samvete och heder och med medlemskap i FN samt anser som otillåtligt varje ytterligare dröjsmål inom FN att vidtaga praktiska åtgärder för ett obetingat förbud mot atomvapen och upprättandet av en lämplig och sträng internationell kontroll.

Punkt tre slutligen presenterade Vysjinsky sålunda: Generalförsamlingen manar alla länder att lösa sina tvister och motsättningar fredligt utan bruk av våld eller hot om våld. Den uppmärksammar folkens oböjliga vilja och beslutsamhet att avvärja hotet om ett nytt krig och säkra freden, vilket kommit till uttryck i den mäktiga folkrörelsen för fred och mot krigsmånglare, och uttrycker det enhälliga önskemålet, att USA, Storbritannien, Kina, Frankrike och Sovjet samordnar sina ansträngningar härför och inbördes ingår ett fördrag för fredens stärkande.

Lapplands fjäll en gång hemvist för kannibaler

SKELLEFTEÅ (TT).

Det människoätande stalofolket, som enligt sägnen skall ha funnits i Arjeplogsfjällen för tusentals år sedan, är f. n. föremål för forskarestudier. De gropar i jorden, som påstås ha varit stalofolkets boplatser, förekommer från norska gränsen ända ned till Arjeplog. Dr Manker och landsantikvarie Westin håller på att undersöka sanningshalten i de gamla berättelserna. Enligt dessa utgjorde människoätarna en svår plåga för lapparna, vilka efter hand lyckades utplåna fienderna.

Kvinna placerade bomb i flygplan - 23 förolyckades

MONTREAL (TT — Reuter).

En kvinna som önskade röja en annan kvinna ur vägen placerade ett paket sprängämnen ombord på det canadensiska trafikflygplan, som störtade den 9 september med 23 dödsoffer.

Canadensiska ridande polisen tillkännagav på fredagen att den har bevis för att sprängämnen placerades på planet. En kvinna som ligger på sjukhus efter att ha förgiftat sig med sömntabletter tros ha spelat huvudrollen i ett triangeldrama som slutade med flygtragedin. Hon svävar ännu mellan liv och död och har inte kunnat förhöras. Polisen söker också en man, van till den misstänkta och make till den kvinna som omkom i flygkatastrofen. Triangeldramat omfattade också en livförsäkring på 10,000 dollar.

Rumänsk gerilla kämpar ihärdigt mot röda styret

LONDON (TT — Reuter).

Rumänska rebellstyrkor under befäl av general Dragalina, tidigare chef för Temesvar-divisionen, säges enligt en pålitlig flyktingkälla i Wien kämpa på flera håll i Rumänien mot kommunistregimen, skriver Daily Telegraph.

Rebellerna uppges operera i bergsområdena i norr, i hela Bukovina, Moldaudistriktet och på slätterna i Banat-området i väster. Partisanerna rekryteras främst bland tidigare officerare, präster, polismän och jordbrukare, vilka berövats sin ställning och egendom av kommunisterna. Till partisanstyrkorna har också anslutit sig ungrare som flytt under transporter till Sovjet. Partisanerna säges vara väl utrustade med vapen och ammunition som under kriget flyttades bort från rumänska förråd och gömdes i bergstrakterna.

Arbetslösheten ökar med 1,000 per dag i Berlin

BERLIN (TT — Reuter).

Arbetslösheten i Berlins västsektorer ökar nu med 1,000 per dag, enligt statistiska uppgifter från Västberlins arbetsmarknadsmyndigheter.

Den 31 augusti uppgick totala antalet arbetslösa till 226,654 och den 15 september till 238,937, varav 121,047 kvinnor.

Sverige har fått 2,3 milj. dollars till maskininköp

Sverige fick på torsdagen av ECA 2,290,000 dollar Marshallmedel för inköp av maskiner, bleckplåt och fordon.

Samtidigt fick Storbritannien 4,594,000 dollar för inköp av olja, fordon, metaller och kemikalier. Norge fick 1,483,000 dollar för inköp av metaller, gruvindustriutrustning, järnvägsmateriel, fordon och maskiner. Däremot minskades ett tidigare beviljat anslag till Bizonien för inköp av maskinverktyg, majs och råg med 1,284,000 dollar.

RAJK FÅR DÖDSSTRAFF? Dödsstraff yrkades på Rajk och de övriga sju som står anklagade för högförräderi under onsdagens rättegång. På bilden synes Rajk inför rätta.

Europa fortsätter att förbruka sina dollartillgångar

WASHINGTON (TT — Reuter).

Trots att nästan alla världens länder måst iakttа stor sparsamhet med sina dollar visar den amerikanska utrikeshandeln under det första halvåret 1949 en markerad ökning av exporten. Samtidigt har importen minskat och resultatet är en positiv handelsbalans på 3,226 miljoner dollar, vilket motsvarar en ökning av närmare 30 procent jämfört med juli—december 1948. En kraftig ökning av exporten till Frankrike och Italien och en stark minskning av importen från Canada är de närmaste orsakerna.

Bedrev otukt mot småflickor

ÖRNSKÖLDSVIK (TT).

För otukt mot minderåriga har en skogsarbetare Felix Jonsson från Kärrsjö, Björna, dömts till ett år och nio mån. fängelse. Han har sedan 1945 i sin bostad förövat otukt och gjort sig skyldig till sedlighetssårande handlingar mot sex flickor i åldern 8—12 år.

Nylonstrumpor smugglas med post från USA

STOCKHOLM (TT).

En sannolikt rätt omfattande införsel av nylonstrumpor per flygpostbrev från USA till Sverige har avslöjats i Stockholm, och handelskommissionen överväger nu möjligheterna att sätta stopp för saken.

Köpare i Stockholm sänder 10 à 15 kr i flygpostbrev till en person i USA, varifrån det sedan i retur kommer ett par amerikanska nylonstrumpor. Man misstänker även att man på sina håll här i landet bedriver denna privata nylonimport i större skala genom att använda olika namn och adresser vid penningsändningarna och sedan samla ihop de begärliga varorna när de kommer hit. Även polisen har nu sin uppmärksamhet riktad på smugglingstrafiken.

Som tusen och en natt . . .

Som i Tusen och en natt ter sig närapå den österländska församlingen. Bilden togs vid det högtidliga tillfälle, då Hydebads regering övertog den 440 år gamla indiska staten Wanaparthy. I residentspalatset i staden Wanaparthy ses här under ceremonin fr. v. Mr. Gupta ur Hyderabads regering, finansminister Seshadri, militärguvernör Chaudhuri, Wanaparthys härskare Raja Rameshwar Rai (i mitten) Mrs. Chaudhuri och Mrs. Seshadri.

Komprometterad malmöpolitiker gick självmant

Den kommunalman i Malmö och ledamot av socialdemokratiska stadsfullmäktigegruppen, vilken varit inblandad — ehuru mera periferiskt — i valutasmugglingsaffärerna mellan Sverige och Danmark, redaktör Arnold Sönnerdahl, har nu avsagt sig ledamotskapet av stadsfullmäktige samt ställt sina övriga kommunala uppdrag till förfogande. Hr Sönnerdahl har tillhört stadsfullmäktige under tio år.

Genom sin avsägelse har red. Sönnerdahl sålunda befriat den socialdemokratiska fullmäktigegruppen, som på onsdagen dryftade frågan utan att komma till något avgörande, från att ta ställning till ev. åtgärder mot honom från gruppens sida.

Pilot kastade ut kärleksbrev - störtade inför fästmöns ögon

LILLESTRÖM, NORGE: Ett av norska flygvapnets plan störtade på fredagsförmiddagen på idrottsplatsen i Hakadal. Maskinen förstördes helt och de två ombordvarande dödades. Ögonvittnen berättar att piloten, 23-årige sergeant Jens Lie Slaattleim, förlorade kontrollen över planet när han försökte kasta ned ett kärleksbrev till sin fästmö från låg höjd.

Planet startade från Gardemoen kl 12,25 med Slaattleim och flygmekanikern Ole Berg ombord. Slaattleim fick för kort tid sedan sitt flygcertifikat och nu ville han flyga över den lilla rödmålade gården i Hakadal, där fästmön, Greta, bodde med sina föräldrar. De stod alla i fönstret och såg planet närma sig på mycket låg höjd. Slaattleim reste sig upp i planet, sköt tillbaka cockpitglaset, lutade sig ut och kastade ned en liten kartong, innehållande ett brev till Greta, som just sprang ut på gården. Ögonblicket efter törnade planet mot en björk och fick ena vingen avsliten. Det störtade rakt ned och exploderade i ett hav av lågor. De två flygarna dödades ögonblickligen.

Greta, som såg hela olyckan, rusade till olycksplatsen och måste med våld hindras från att störta sig in i eldhavet. Hon fick ett sammanbrott och försvann in i skogen.

I Hakadal berättar man att han flera gånger tidigare strukit över hustaket med sitt plan för att vinka eller kasta ned brev till fästmön.

Kungens tillstånd icke oroväckande

STOCKHOLM (TT).

Rörande konungens tillstånd utfärdades fredag förmiddag följande kommuniké:

Vid konsultation på Drottningholms slott på fredagsförmiddagen mellan professor Swartz, professor Kristenson och undertecknad har det konstaterats att den luftrörskatarr varav konungen besväras något ökats. Temperaturstegring föreligger icke. Hjärtverksamheten är tillfredsställande. Tillståndet synes icke ge anledning till oro.

Hjalmar Casserman.
Förste livmedikus.

Vädret i dag

Landdistrikt: Måttlig, i de södra delarna tidvis frisk vind mellan ost och sydost, uppehållsväder och halvklart till klart, tämligen varmt för årstiden.

Allmänna utsikter lördag kväll —söndag kväll: Vindar mellan sydväst och sydost, mest uppehållsväder, oförändrad temperatur.

Sjödistrikt: God till frisk tidvis styv bris mellan ost och sydost, måttlig till god sikt.

Laholms Tidning

Smedjegatan, Laholm.

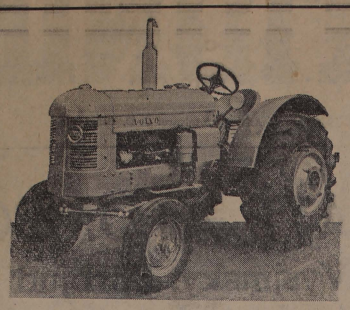
Redaktör: GUSTAF BERTLANI

Dagligt nyhets- och annonsorgan för Laholms stad och södra Halland, Markaryd samt angränsande delar av sydvästra Småland och nordvästra Skåne.

Lösnummer 12 öre.

Telefoner:
Redaktionen 300
Redaktör G. Bertlands bostad 199
Expeditionen och annonskontoret 299
Annonschef Axel Larssons bost. anknytning 299

Annonspriset:
Före text 21 öre pr mm.
Textsida.. 23 „ „ „
Särsk. begärd placering å textsida 25 öre pr mm.
Annonser till första sidan mottagas icke.
Under rubrikerna: Bortappat, Önskas hyra och Platssök. 18 öre pr mm.
Förlovnings-, lysnings-, vigsel- och födelseannonser 6 kronor.
10 proc. förhöjning för annonser inlämnade efter kl. 3 fm. till införande i samma dags tidning.

Begagna tillfället att få en lämplig traktor, VOLVO T 31, *nu då den visas vid min verkstad veckan 26/9—1/10*

Erik Dock

Tel. 3 o. 9 Laholm.

Hjärtligt tack

till alla ANDERS GEORG JENSENS kamrater och vänner för det vänliga deltagandet vid hans död och begravning. Tack för alla vackra blommor, som sänts till hans bår.

Klara o. Johannes Jensen
Jordrup, Danmark.

Båstads Mejeriförening

u. p. a.

Härmed infordras skriftliga förseglade anbud å mejeriets mjölkskjutsar för år 1950. Närmare upplysningar om skjutsarnas körplaner m. m. erhållas av ordf. eller å mejeriets kontor. Anbuden skola vara inlämnade senast d. 3 okt. i mejeriet. Fri prövningsrätt förbehålles.

Båstad den 23 sept. 1949.

Styrelsen.

Laholms SLKF-avd.

avhåller möte å Café Vilan tisdagen den 27 d:s kl. 7.30 em. Underhållning. Välkomna!

Benco

Mjölkningsmaskiner

löser mjölkningsproblemet.

Kort leveranstid.

Teckna kontrakt för snar leverans.

Bensinmotorer av förnäm kvalité för leverans omgående.

HANS OLSSON

Tel. 105 - Förlövsholm.

HAESS

Fastighetsförmedling,

auktioner mot redovisning kontant eller efter önskemål, värdering och lån ordnas.

Låg bestämd taxa, reel behandling.

Uppdrag emottagas tacksamt.

HAESS FASTIGHETS-FÖRMEDLING.
(Jordbrukarnas egen förmedling).

Tel. Namnanrop "Slakteriet". Kontor: Slakteriet, Halmstad.

Utom kontorstid tel. 5683.

Auktion å jordbruk

Torsdagen den 6 okt. 1949 kl. 14 låta dels Anna Nelson och dels dödsboet efter Sofia Rönnberg genom offentlig auktion å stället försälja egendomen Gräsryd 1:4 och Gräsryd 1:10 i Östra Karups socken, omfattande 14 hektar 39 ar, varav över 10 hektar god åker, 3,90 hektar skog och övrig mark med tillräckl. byggnader och bra läge vid stora vägen Östra Karup—Hasslöv.

Inroparen bör vid klubbslaget erlägga 1/5 av köpeskillingen kontant och ställa säkerhet för rest. summa.

Övriga villkor vid utrop et.

Laholm den 23 sept. 1949.

MANDER CARLSON.
Förordnad godman.

Lantmannaskolan i Ryssby.

Vinterkurs 1/11—20/4.
Fortsättningskurs 2/5—20/9.
Begär prospekt från Lantmannaskolan, Markaryd. Tel. 61.

Lanthushållskolan i Markaryd.

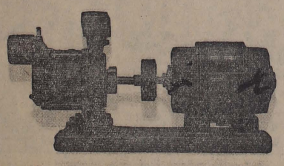
Vinterkurs 1/11—20/4. Sommarkurs 2/5—10/10.
Fri undervisning och stipendier upp till 90 kr. per månad. Begär prospekt. Tel. 29.

Varför blommar det på Färegården i Mellbystrand?

Jo, därför att blommor och andra växter här får just den fuktighet de behöver tack vare FÄRE VATTENRINGPUMPAR. Och därför brukar folk, som går förbi, också stanna för att betrakta denna trädgårdsanläggning.

FÄRE Vattenringpumpar
— En kvalitetsprodukt

för villor, trädgårdar, lantgårdar m. m.

Kravet på kvalitet är i dag högre än någonsin. — Skall en pump hålla under längre tid är det nödvändigt att de vitala delarna är tillverkade av sådant material, att de kan motstå även hårda påfrestningar. Färepumparna är utrustade med: AXEL AV ROSTFRITT STÅL - PRESSGJUTNA HJUL ÖVERDIMENSIONERADE LAGER

Dessutom kontrollprovas varje pump under minst 3 timmars kontinuerlig drift innan de lämnar fabriken.

10 miljoner liter vatten.

Ett intressant långtidsprov har under kontroll gjorts med ett FÄRE pumpaggregat. Detta pumpaggregat, som består av en FÄRE vattenringpump typ 2 C och en FÄRE elektrisk motor typ MF4-4 1 hk., har varit i oavbruten drift sedan den 13 dec. 1948 till den 2 maj 1949 och har under denna tid uppfordrat 10,572,000 liter vatten vid ett mottryck av 25 meter. Denna vattenmängd är fullt tillräcklig för att täcka behovet under c:a 60 år till en normal villafastighet med badrum, WC, varmvatten etc.

Pumpaggregatet hade vid nedmonteringen samma kapacitet som vid starten, vilket utgör ett gott bevis för den höga kvaliteten i såväl material som utförande.

Rådfråga rörinstallatörer, järnhandlare och andra platsförsäljare!

FÄRE

går före

AKTIEBOLAGET FÄRE ARMATURFABRIK
SIBBHULT

Måndagen den 3 oktober

öppnar vi en välsorterad urmakeriaffär och vill härmed rekommendera oss i allmänhetens välvilliga hågkomst då det gäller inköp av ur eller reparationer av nämnda slag.

Joh. Dahlqvists Eftr.
URMAKERIAFFÄR
Östertullsgat. Laholm.

Fotboll

Laholms Idrottsplats söndag kl. 14.00

IF Leikin — Laholms IF

Kl. 12.15 förmatch mell an B-lagen.

Andréns Möbleringsaffär

REKOMMENDERAS

Stor sortering av alla slags MÖBLER.

Se vår stora utställningslokal.

Tel. 69 LAHOLM Tel. 69

Golvslipning

av såväl gamla som nya golv. Läggning av

Parkettgolv

korkparkett m. fl. golvbeläggningar.

Växtorps Golvservice
Tel. 91 och 129.

Hishult

Det i gårdagens tidning utannonserade "hushållningssällskapsmötet" gällde den gamla sockenavd. av hushållningssällskapet och ej Hishults hushållsgille, vars årsmöte blir först i senare delen av oktober å tidpunkt som senare angives.

Hishults sockenavd.

av Hallands läns hushållningssällskap avhåller sitt årsmöte måndagen den 26 sept. kl. 11.30 fm. i Hishults kommunalrum.

Karl Johansson.

All jakt

och drivande med hund är vid laga ansvar förbjuden å följande egendomar i Edenberga: Svingen, Carl Andersons, Alf Svenssons, Gästgivaregården samt i Nydal: Einar Karlssons och Bror Danströms samt utmarkerna till Edenberga 8. Överträdelse åtalas utan avseende till person.

Jakträttsinnehavarna.

All jakt

å ägorna tillhörande Ludvig Pettersson, Koarp, är vid laga ansvar förbjuden.

Jakträttsinnehavaren.

Ränneslövs Föreläsningsförening.

Tisdagen den 27 sept. kl. 19.30 i Ränneslövs folkskola: Major Thorsten Orre: Kungsleden genom Lappland. Ett färgbildreportage genom fjällvärlden.

Örkelljunga

VIT MATTVARP
i ren bomull
finnes åter i lager.

DAVID NILSSON

För jakten

Hagelgevär jaktpatroner, jaktväskor ryggsäckar m.m. i lager för omgående leverans.

GUNNAR LUNDBERGS JÄRNHANDEL.
Tel. 128 Båstad.

NÖJEN

FOTBOLL
Lagavallen, Knäred, söndag kl. 14
TRÖNNINGE IF—KNÄREDS IK
Kl. 12.15 förmatch mellan B-lagen.

FOTBOLL
Furuvallen, Veinge, söndag kl. 14
FF HELLIAS—VEINGE IF
Kl. 12.15 förmatch mellan B-lagen.

Fotboll

Björkvallen, Ränneslöv, söndag kl. 14
KORNHULTS IK—RÄNNESLÖVS GIF

Fotboll

Järnvallen, Skogaby, söndag kl. 13.30
SKOTTORPS IF—SKOGABY BK

FOTBOLL
Hishults Idrottsplats söndag kl. 14.00 i pokalserien
TRARYDS IF B—HISHULTS AIS B

Önskas köpa

Smågrisar

köpas varje vecka för export.

Erik Bengtssons Grisexport. Tel. 225 Markaryd Tel. 225

Bilar köpas

för nedskrotning till högsta priser.

Henning Johansson, Fridhem Bygget. Tel. 24 — bost. 34.

AV SVENSKA FOLK-FÖRFATTARE

ill. biografisk kalender i tre delar, upptagande c:a 600 författare med data och karaktäristika, finnas ännu ett begränsat antal kvar, som realiseras för 10:— kr.

Bokutgivning förmedlas å gynnsamma villkor. 20 sort. böcker realiseras för 6:— kr. franco. Tillskriv ALLMOGEFÖRLAGET, Vetlanda

Till salu

Singer symaskiner

några st. nedfällbara, även i ljus björk, är inkomna i vår affär i Laholm. Passa på nu! Även reparationer utföras. Tag in överdelen, så rengöra vi och justera den!

Singer Co, Symaskins A.-B.
Tel. 99 Laholm.

Fargo 46,

109 hkr, nyrenov., likv. m. ny, bill. pris; stenkross med rullsort. o. släpskopespel o. 20 hkr. råoljemotor; mek. lastficka, som sänkes ned t. marken då den lastar; vedkap med 5 hkr. "International"-fotogenmotor, mont. på enaxlad gummihjulskärra, lätt flyttbar, samt alla sorters ved, till salu.

GÖTE SVENSSON,
Vivljunga.
Tel. 40 mellan kl. 7—7.30 fm

Bilvagn

och Ponnyvagn till salu.

Tel. 110 Kärragård.

Norrlandslingon

nyinkomna, försäljes måndagen den 26 sept. å följande platser:

Växtorp kl. 8 fm., Edenberga 8.15, Laholms torg 8.30, Tjärby 8.45, Genevad 9. Eldsberga 9.15, Trönninge 9.30, Fyllebro 9.45, Halmstads torg 10—11.

ÅKE JOHANSSON,
Herrljunga.

Häst,

fux, 5 år, höjd 160 cm., snäll och felfri, till salu hos Harry Andersson, Torvgärda, Munka Ljungby. Tel. 23 Storegård.

Paketbil,

Volvo, i prima skick, till salu. Laholms Tidning anvisar.

Hallonplantor

"Preussen", stora och kraftiga, till salu. Tel. 41 Länghult.

Torvströ,

hel torv samt i balar framdeles till salu. Fritt hemkörd. Ring gärna efter kl. 18. Bröd. Gustafssons Torvströindustri. Tel. 11 Norr Össjö.

Smågrisar

köpas o. säljas å följande platser

Tisdagen den 27 sept.:

Stäme	8.00	Hishult	11.45
Rännelöf	8.30	Kornhult	12.00
Vallberga	8.45	Käphult	12.30
Skottorp	9.00	Knäred	1.00
D. Karup	9.30	Skogaby	1.30
Hasslöv	9.45	Veinge by	2.00
Kärr	10.00	Tringe	2.15
Vindrarp	10.15	Tönnersjö	2.45
Jonstorp	10.30	Eldsberga	4.00
Växtorp	11.00	Genevad	4.15
Tärsabäck	11.15	Laholm	4.30

Endast grisar från absolut friska besättningar saluföras. Låg förmedlingsavgift. Vanliga villkor.

RAGNAR BENGTSSON,
Ysby. Tel. 52.

Lediga platser

1 1/2 tnld

sockerbetor

bortackorderas för upptagning hos Ture Andersson, Ängstorp, Laholm. Tel. 748.

Sockerbetor

bortackorderas för upptagning. Hilding Ohlsson, Trulstorp, Laholm. Tel. 261 B.

Biograferna

Knäreds biograf.

Onsdagen den 28/9 kl. 8 em.

"HU SA HEMSKT"

med Abott och Costello i vansinnigt roligt skräckspex.

Barnförbjuden.

Beställ NU

Ert behov av

FRUKTTRÄD

för hösten.

Stor sortering av Äpple-, Päron-, Plommon- och Körsbärsträd för höstleverans.

Begär katalog.

Perssons Plantskola
Mellbystrandsv. Tel. 402
Laholm.

LT
DEN 24 SEPTEMBER.

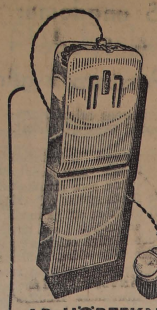
Bomben

En atomexplosion har inträffat i Sovjet. Detta är dagens storpolitiska sensation. Uppgiften om den ryska atomkrevaden har lämnats världen av president Truman själv, och ingen behöver tvivla på att den är i full överensstämmelse med sanningen.

I både Europa och Amerika har nog Trumans budskap väckt en viss panik i en del kretsar. Trots allt är det emellertid troligast, att ryssarnas upptäckt av atom bombshemligheten tommer att verka avspännande i relationerna mellan öst och och väst. Sovjet betraktar "Kapitalist-Amerika" med stor misstro. Så länge Amerika ensamt hade atombomber, kände sig ryssarna myc ket osäkra. Och osäkerhetskänsla är aldrig bra för freden. Efter detta kommer ryssarna att mer känna sig som en jämnställd part i det internationella umgänget och kan därför bättre ha råd att gå med på vissa kom promisser.

Det har nu meddelats, att Amerika beviljat kredit för leveranser av utrustning till oljefält i Sovjetområdet. Det är första gången sedan krigets slut, som amerikanerna lämnar en sådan kredit i Österuropa. Man kan ställa detta prov på amerikansk samarbetsvilja i viss relation till upptäckten av att Ryssland kan tillverka atombomber. I samband med denna upptäckt kan man också ställa ett meddelande för någon vecka sedan, att atombomben numera är föråldrad och att biologisk krigföring är hundrafalt mer effektiv än nämnda bomb.

Skulle ett nytt världskrig utbryta, behöver detta inte betyda, att atombomber kommer till användning. I det senaste världskriget användes aldrig stridsgas, trots att samtliga krigförande var rustade för gaskrig. Att giftgaserna icke togs i bruk berodde endast delvis på att kriget ändrat karaktär sålunda att ställningskriget var ett passerat stadium och striderna åter blivit rörliga. Man kunde t. ex. från luften ha släppt ner

LOMHÖRDA

— enastående nyhet!

OTICON TRIPLEX, den idealiska hörapparaten, som kan kombineras i tre olika modeller:

1) med inbyggda batterier – allt i ett
2) med separata *små* batterier
3) med separata stora batterier.

OTICON TRIPLEX är helt enkelt fantastisk. Varje ljud, tal och musik återgives på ett så naturligt sätt att Ni totalt glömmer Er lomhördhet. Ni kommer åter att få erfara glädjen av att vara i kontakt med Edra medmänniskor och livet som rör sig omkring Er. Prova en **OTICON TRIPLEX** och Ni skall finna att den överträffar till och med Edra djärvaste förväntningar.

Besök vår mottagning och prova **OTICON TRIPLEX**. *Det kostar Er ingenting men kan bli av avgörande betydelse för Er framtid.*

OTICON STOCKHOLM

AB HÖRTEKNIK Kungsgatan 30, Stockholm C Telefon växel 23 15 45

Ni träffar vår expert i:

LJUNGBY å Stadshotellet onsd. den 28/9 kl. 11—19
HALMSTAD å Grand Hotel torsd. den 29/9 kl. 9—19

gasbomber över fientligt land. Fruktan för repressalier avhöll dock de krigförande från att tillgripa gas. Det är mycket möjligt att man vid ett eventuellt framtida krig kan komma att ha samma inställning till atombomben. Och de vanliga bomberna, skjutvapnen och alla de andra stridsmedlen räcker ju för mycken skadegörelse.

Någon anledning till panik över att Sovjet nu kan tillverka atombomber finns inte. För vår del tror vi att president Trumans sensationella meddelande trots allt närmast bör ge världens folk en känsla av befrielse. Utsikterna till att det nuvarande dödläget i storpolitiken skall kunna övervinnas har aldrig varit så stora som just nu. Rätt snart torde det visa sig, om faktiskt underlag finns för denna optimistiska teori.

G. B—d.

Jubileet

Hallands distrikt av Svenska landsbygdens ungdomsförbund firar i morgon sitt trettioårsjubileum. De flesta till mogen ålder komna män och kvinnor förundrar sig säkerligen över att SLU redan är trettio år. Men så är det ju nästan alltid när en milstolpe av detta slag passeras. Några decennier tycks då vara en mycket kort tidrymd. Men under sin ganska korta tillvaro har SLU i Halland hunnit uträtta förvånansvärt mycket. Rörelsen har i avsevärd mån bidragit till att skapa en ny anda på landsbygden, en anda av självständighet och tro på landsbygdens och dess folks framtid.

Över hela länet har SLU uppfört bygdegårdar. Det är samlingslokaler, som haft och har stor betydelse på olika sätt. Att de behövs även för att landsbygdens ungdom skall ha någonstans att samlas för att roa sig är obestridligt. Ungdomen har ett legitimt behov av ett visst mått av s. k. nöjesliv, och kan bygdegårdarnas nöjestillställningar bidraga till att göra livet på landsbygden mer lockande för ungdomen, så är det ju bara bra. På det hela taget är det ett berömvärt arbete, som SLU utför för landsbygdens ungdom. Den tävlingsverksamhet, det studiecirkelarbete och det föreningsliv över huvud, som sker i SLU:s regi, har en viktig fostrande betydelse.

Nu vid jubileet är det särskilt rörelsens pionjärer, som bör ihågkommas och få ett erkännande för vad de uträttat. Det förhåller sig så, att inga idéer kan föras fram och utbredas utan ett träget, oförtrötteligt arbete av entusiastiska idealister. Så har ock varit fallet med SLU. Att det i dag är den starka folkrörelse det är, beror i väsentlig grad på att dess idébärare icke skytt några mödor för att göra rörelsen stark och spridd.

Stundom kan man kanske diskutera nödvändigheten av att en del jubileer firas. Vad SLU:s trettioårsjubileum beträffar, är det emeller tid utan vidare klart, att det är både önskvärt, lämpligt och riktigt, att det icke passerar förbi obemärkt. Det har en viktig uppgift som en manifestation. SLU är alltjämt och i lika hög grad som någonsin förut en kämpande ungdomsrörelse. Det är alltjämt på offensiven. Ett jubileum som det som Hallands distriktet nu går att fira, har sitt stora värde som propaganda. Inom SLU känner man också ett behov att få uttala ett tack till dem, som är rörelsens främsta tillskyndare, och detta sker ju lämpligen vid ett jubileum.

Då Hallands distrikt av Svenska landsbygdens ungdomsförbund nu går in i ett nytt decennium, vill vi önska förbundet en lyckosam framtid. Det har fortfarande sin stora uppgift, politiskt och kulturellt. Det är alltjämt nödvändigt som sammanhållande länk mellan vår landsbygds ungdomar. Vi tror att SLU-rörelsen kommer att hävda sig med heder även i fortsättningen.

G. B—d.

LAHOLM

Jättepumpa, jättemelon och jättekålhuvud i Edenberga.

En rekordstor melon, vägande inte mindre än 4 kg., har skördats hos lantbrukare Carl Andersson i Edenberga, och där har man dess utom skördat ett kålhuvud, som vägt 8 kg. En pumpa på samma gård har nått den aktningsvärda vikten av 15 kg. Det växer som synes bra i Edenberga. Finns det någon, som kan överträffa de här nämnda rekorden?

Kläder för alla väder hos Lundins

Arealinventering och svinräkning.

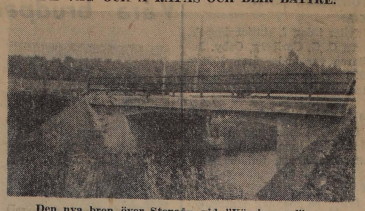
Regeringen har förordnat om arealinventering och svinräkning i höst. Inventeringen skall liksom föregående år omfatta alla brukningsdelar med över två hektar åker i Götaland, Svealand och Gävleborgs län och avse vad som i höst besåtts med vete, råg, raps och rybs. Svinräkningen sker 17 oktober och avser liksom förut svinbeståndet i Götaland och Svealand samt Gästriklands östra och västra domsagor.

Förluster på torrmjölk.

Livsmedelskommissionen har fått cirka 50.000 kr. till täckande av förluster på torrmjölk under den gångna vintern. Torrmjölken hade skaffats med tanke på mjölkförsörjningen i underskottsområdena. LK har bemyndigats att köpa ytterligare vissa kvantiteter torrmjölk.

Ny bro över Stensån vid «Kärringevad» i Växtorp

BÅDE VÄG OCH Å RÄTAS OCH BLIR BÄTTRE.

Den nya bron över Stensån vid "Kärringevad".

Genom en underbart vacker dalgång några kilometer söder om Växtorps samhälle flyter Stensån. Den är inte så stor här uppe men i alla fall rätt så oberäknelig. Den ser så snäll och trevlig ut men när det så vill sig under vårfloderna, kan den bli nog så besvärlig.

(Forts. på nästa sida.)

Handeln med virke.

Genom upphävande av en rad kungörelser blir handeln med virke ytterligare fri från utgången av september. De kungörelser som försvinner är den av 30 januari 1942 angående viss reglering av handeln med virke, den 18 juli angående viss reglering av förvärv av skogsavverkningsrätt, den av 20 april 1945 angående beslag på massaved och props samt den av 26 april 1946 angående beslag på vissa trävaror av furu och gran.

NYHETER i
Damkappor
DRÄKTER o. BLAZERS
Regina Magasinet Tel. 350 Laholm

Laholms SLKF-avd.

har enligt annons möte å Café Vilan på tisdag kväll.

Markegångsnämnderna.

Till ledamöter i markegångsnämnden i Laholms fögderi har länsstyrelsen förordnat kyrkoherde Sven Ljung, Veinge, kyrkoherde Sven Ericsson, Knäred, kyrkoherde Arvid Hallind, Hassiöv, och kyrkoadj. Wilhelm Bastholm, Växtorp, med kyrkoherdarna Robert Schultheisz, Eldsberga, Sölve Lindblom, Laholm, och Gunnar Gustafson, Hishult, samt kommunister Erik Rydén, Veinge, som suppleanter.

Styrelse för Mellbystrands vägförening.

Länsstyrelsen har kungjort, att styrelsen för Mellbystrands vägförennig utgöres av lantbr. Gottfrid Gudmundsson Mellby, med lantbr. Nils Persson, Mellby, som suppl., utsedda av länsstyrelsen, samt f riksdags mannen Verner Andersson, Köpinge, köpman Ake Lindberg, Laholm, lantbr. Assar Svensson, Åmot, och dir. S. H. Fogelklou, Göteborg, med köpman Karl Svensson, Värnen, nederlagsföreståndare Olle Ljunggren, Laholm, lantbr. Olle Birgersson, Åmot, och bankkamrerare Lennart Lanquist, Laholm, som suppl. valda av vägföreningen.

Nya fall av svår västkustsjukdom.

Nya fall av den s k. västkustencephaliten har föranlett extra provinsialläkaren Sten Axel Westerström i Färgelanda att hos medicinalstyrelsen begära en sakkunnig utredning av sjukdomen ur epidemiologisk synpunkt. Man "tycks veta mycket obetydligt om saken", säger läkaren.

I Färgelanda distrikt har förekommit åtskilliga fall av sådan hjärnhinneinflammation i sommar. Senast under augusti konstaterades fyra fall. På lasarettet i Vänersborg har man också haft talrike fall av sjukdomen under senaste åren. Flera läkare där har länge tänkt bearbeta materialet men har inte hunnit med det. En av de senast insjuknade är en kvinna, bosatt i Ödeborg, men med dagligt arbete på en damfrisering i Färgelanda.

Förste provinsialläkaren i länet har tillstyrkt förslaget om utredning.

Senaste nytt:

Sovjets atombomb tysk, kom fyra år för tidigt!

EN TEORI FRAMSTÄLLD, A TT SOVJETS ATOMINDUSTRI FLUGIT I LUFTEN!

STOCKHOLM i dag. (TT).

Hela den västerländska atomforskningen var på det klara med att Sovjet förr eller senare skulle lösa atombombsproblemet, men ryssarnas atombomb anses av svenska atomexperter ha kommit fyra år för tidigt, ty man har litat på den amerikanska uppgiften att atombombsåret för Sovjets del skulle inträffa tidigast 1953.

Att man i Ryssland nått ett praktiskt resultat bror på att tyska kränfysiker med decenniers erfarenhet arbetat på uppgiften och att de i sitt arbete kunnat gå fram med mindre minutiös noggrannhet än de amerikanska forskarna.

Professor Axel Lind i Uppsala framhåller för DN, att den ryska atombomben är säkerligen till största delen ett verk av tyskar.

Vad den svenska atomforskningen beträffar, så har vi ju inga möjligheter att starta i den stora skala, som krävs för ett lyckat bombexperiment — våra ambitioner ligger ju inte heller åt det hållet, framhåller prof. Lamm vid tekniska högskolan.

USA anses för närvarande ha flera hundra atombomber lagrade, omtalar prof. Manne Siegbahn för MT och det torde dröja ganska länge innan ryssarna når den möjliga amerikanska kapaciteten att framställa fem atombomber i månaden. Stora mängder uran fordras för tillverkningen. För att framställa en enda bomb krävs en högeffektiv industri av väldiga mått.

Att prof. Truman i sitt ordval använde ordet atomexplosion och inte atombombsexplosion kan innebära, att det är en uranmina som exploderat, vilket är anledning till att ställa sig avvaktande.

Atomexplosionen registrerades av Lunds seismograf?

Avståndet från Lund 5.300 km. passar på Sibirien.

MALMÖ i dag. (TT).

En registrering som möjligen kan ha samband med atom bombsexplosionen i Ryssland glordes den 14 sept. vid Lunds universitets observatorium. Registreringen skilde sig på ett markant sätt från vanliga jordbäviningsutslag. Det är emellertid ytterst svårt att avgöra, om en atombombsexplosion ägt rum, framhåller amanuens Ingrid Torgård för Sk. D. Dels blir det här fråga om en ytföreteelse och dels en relativt kort företeelse. Avståndet skulle vara 5 300 km., vilket öster ut passar på Sibirien.

KRONPRINSEN RESER TILL ITALIEN.

STOCKHOLM i dag. TT.

Kronprinsen, som planera de att resa till Italien i mitten av oktober har med anledning av konungens hälsotillstånd tills vidare enligt DN skrinlagt sina planer, liksom kronprinsessan som är nat besöka England.

Någon kommuniké om kungens hälsotillstånd utfär dades inte på fredagskvällen och detta anses som ett tecken på att någon försämring ej inträtt.

Automatiska järnvägsbommar vid Nyby övergång redan nu i höst

DE PLACERAS SÅ LÅNGT FRÅN JÄRNVÄGEN, ATT BILIST SOM KÖRT PÅ DEM, HINNER STANNA FRAMFÖR SPAREN.

Nya automatiska bommar skall sättas upp vid den farliga järnvägsövergången i Nyby i Laholm, och detta kommer, om allt går efter beräkning att ske redan i höst, omtalar major Gustaf Bjurling från Motormännens riksförbund för Laholms Tidning.

Bommarna är konstruerade sålunda, att de går sönder mycket lätt, om en bilist på grund av dimma, nattmörker eller annat skäl skulle köra mot dem. Några nämnvärda krockskador kommer inte att uppstå vid en dylik kollision vilket ju är bra, om nu en sådan sammanstötning skulle inträffa. Vidare kommer bommarna att placeras så långt från järnvägen, att bilisten efter kollisionen med bommarna hinner att stanna, innan han kommer fram till järnvägsspåret. Efter en event. kollision med en järnvägsbom blir han ju väckt, om han skulle sitta och slöa, och man kan ju ta för givet, att han då kommer att bromsa in med all kraft.

Hittills har man ju placerat järnvägsbommar så nära spåret, att den som kört på dem, haft alla utsikter att bli överkörd av tåget. Kör man på en järnvägsbom, har man i regel rätt god fart, och då går det ju inte att stanna på fläcken vid kollisionen. Den placering bommarna i Nyby skall få är därför mycket lämplig ur trafiksäkerhetssynpunkt.

Samtliga särskilt farliga järnvägsövergångar i landet skall, om riksdagen beslutar enligt trafikutredningens förslag, få dylika automatiska bommar, och allt som allt kommer dessa anläggningar att kosta 24 miljoner kronor. Plankorsningen i Nyby blir emellertid den första, som får dessa skyddsanordningar, omtalar major Bjurling också.

Skenfri korsning planeras i Nyby.

Vägförvaltningen i Halland tänker emellertid inte låta sig nöja med de nya automatiska bommarna i Nyby. Man planerar nämligen att här anlägga en viadukt och sålunda få en skenfri korsning.

Viadukten vid Laholms järnvägsstation, alltså Vägporten, är alldeles för liten för trafiken mellan Laholm och Växtorp, Hishult, Markaryd, Kristianstad med flera trakter. Tanken är nu att draga Kristianstadsvägen längre söder ut vid Glänningeslö, så att den stöter till riksvägen Malmö—Göteborg just vid Nyby. Genomfartstrafiken på denna väg skall således ledas över järnvägen vid den planerade viadukten i Nyby.

Stakningarna för den vägomläggning, som ett viaduktbygge nödvändiggör har redan utförts, men när själva vägbyggena skall komma till utförande ligger ännu i det ovissa. Vägförvaltningen i länet driver emellertid på allt vad den kan, och detta ger ju hopp om att projektet skall bli förverkligat inom en relativt snar framtid.

Undertecknade affärsbanker

ha beslutat att från och med den 1 oktober 1949 tillämpa följande

Räntesatser vid inlåning.

Depositionsräkning		
minst 4 mån. uppsägning		2 %
Kapitalräkning		
6 mån. uppsägning	("Kapitalsamlingsräkning" med särskilda villkor)	2½ %
4 „ „		2 %
2 „ „		1 %
Sparkasseräkning		2 %
Uppsägningsräkning	14 dgr uppsägning	½ %
Checkräkning		0 %

Skandinaviska Banken Skånska Banken

TRAKTORNYTT

Volvos nya traktor på 32 hästar blev lagom färdig för att prövas när eleverna vid Lantbruksskolan på Ultuna häromdagen började de praktiska övningarna med lantbruksmaskiner. På bilden t. v. köres den nya Volvo-traktorn av en elev vid högskolan. Specialtillverkningen av traktorn har redan kommit igång. I slutet av september kommer den att visas på utställningar över hela landet.

Åldersskillnaden mellan de två traktorerna på bilden t. k. är 36 år. Den t. v. byggdes 1913 och väger 8,5 ton. 1949 års svenska traktor, Volvo T 31, väger i standardutförande drygt 2 ton.

Markarydsbygden

Laholms Tidnings lokalredaktion, Markaryd, Villagatan.
Redaktör: SVEN B. JONSSON. Tel. 160.

7,000 besökare på marknaden i MARKARYD

Marknadslagsmål som i den gamla goda tiden.

I strålande vackert väder och med en publik som av polisen uppskattades till 7.000 personer, ägde i går Markaryds stormarknad rum. Medan andra marknader i trakterna t. ex. Ljungby och flera nordskånska marknader bli mindre och mindre, håller Markaryd stilen. I år var saluståndens antal ytterligare utökade och torgplatsen förslog inte på långt när. Gårdar, trottoarer och alla andra tillgängliga utrymmen fick tagas i anspråk. Varm korv-gubbarna dominerade som vanligt, men även frukthandlarna var talrikt representerade.

På nöjesmarknaden fanns ovanligt många olika attraktioner, bl. a. fem varitéer, som genom höglatare tillkännagav sina "Världssensationer".

Marknadspubliken fick i år även stifta bekantskap med en nyhet, nämligen gratis biografföreställning i det fria, där Svensk Utefilm visade olika reklamfilmer och upplysningsfilmer. Cirkus Kents visade ett exotiska program med negrer från mörkaste Afrika, egyptisk musik och egyptisk magdansös. Vidare fanns det så pass kända och uppskattade attraktioner som Jacobis marionetteater.

I ett annat tält förevisades "mannen utan huvud" samt inte minst "världsfakiren" mr Johansson från Småland. Att marknaden blivit så populär för emellertid mycket ont med sig. Således hade den förstärkta polispersonalen en mycket arbetsam dag. En del mindre önskvärda marknadsbesökare hade kommit med den påföljd, att slagsmålen blev många. Under dagens lopp blev det tre rejäla misshandelshistorier och i ett fall fick den ena kontrahenten uppsöka läkare. En person blev rånad och flera personer fick sig en minnesbeta så att de komma att se ganska tilltygade ut i ansiktet.

På smågrismarknaden var tillförseln inte av någon större omfattning och priserna hölls mellan 50—60 kr. Ett 25-tal nötkreatur hade saluförts och av dessa såldes huvudparten för priser mellan 850—550 kr. En del hästaffärer och bytesaffärer gjordes även.

På BIO

Knäreds biograg

ger onsdag den hejdlöst roliga filmen "Hu, så hemskt" med Abott och Costello i huvudrollerna.

Tandl. Elis Odéen

Markaryd.

Mottagning efter överenskommelse, tel. 280 Markaryd

NY BRO I VÄXTORP . . .

(Forts. från föreg. sida).

lig. Det har inte minst innevånarna lite längre nedåt ån, i Hasslöv, Skummeslöv och Östra Karup fått erfara. Hur mycket pengar, som översvämningarna kostat och hur mycket det egentligen kostar att årligen muddra ån, ja det är sannerligen inte lätt att säga. Men det skall vi kanske återkomma till en annan gång.

På vägen mellan Växtorp o. Lärkeröd har i väl hundratals år funnits ett par broar och stället för dessa har fått namnet Kärringevad. Detta namn säger ju, att det inte alltid funnits broar och en gammal Växtorpsbo vet också berätta för Laholms Tidning hur detta namn uppkommit. Någon gång i slutet av 1700-talet — under bindslöjdens första tider, hade en kvinna från Ylleved en hel del "binge", som hon gjort färdigt. Hon skulle lämna detta i en affär i Växtorp och behövde nödvändigtvis en del varor i utbyte. Över Stensån fanns då ingen bro, utan man vadade på stenerna. Det var vårflod och kvinnan aktade icke på de varningar, som hon fick att låta bli att gå över, utan gav sig åstad, med den följden, att hon rycktes med av vattnet och drunknade. Allt sedan dess har denna passage fått heta "Kärringevad" och sedan det kommit ett par broar, fick dessa också heta "Kärringevadsbroarna".

Dessa broar voro nog tillfyllest under den tid, då hästskjutsarna voro det nästan enda samfärdsmedlet på våra landsvägar. Men det kom nya tider och med motorismens genombrott behövdes det bättre doningar. Broarna låg synnerligen lågt och vid kraftig nederbörd hände det inte sällan att vägen översvämmades. Dessutom låg broarna i en besvärlig kurva och det har därför länge varit ett önskemål att få dels kurvan rätad, dels broarna lagda högre.

Under kriget med dess intensivt ökade sysselsättning har det inte varit lätt att få något gjort åt vägarna. Men en och annan sak har mäst göras och Växtorpsborna och trafikanterna äro synnerligen tacksamma för att vägförvaltningen i Halland har byggt om just Kärringevadsbron. Den är ännu inte fullkomligt färdig men har tagits i bruk och de gamla broarna äro nu ett minne blott. Den nya bron, som synes här ovan, är synnerligen pampig och påminner närmast om Mellbybron. Men så är det också samme byggmästare, hr Nylander i Vessigebro, som står för bägge.

Arbetet har utförts i vägkassans egen regi då vägen är allmän, men till arbetet har man infordrat anbud. Själva bron har kostat 32.000 kr. och tillfartsvägarna 30.000 kr. I detta pris ingår också en rätning av ån på några hundra meter. Därigenom har både vägen och ån fått en rakare sträckning, vattenavrinning o. trafik har väsentligt underlättats. Arbetet började i april och har bedrivits med fem man. Med hjälp av en grävmaskin har det gått kvickt och lätt, åfåran har rätats och fördjupats och någon månad till är allt fixt och färdigt. Den nya brons tillkomst hälsas därför med stor tillfredsställelse i Växtorp.

Cel.

Årets sista kvartal stundar

Prenumerera i god tid på LAHOLMS TIDNING

Uppmana vänner och bekanta att göra detsamma!

Vi har många trevliga nyheter i beredskap för våra läsare.

GEDIGET JULNUMMER!

LAHOLMS TIDNING

är alltid främst med allt som är av lokalt intresse.

Familjenyheter

FÖDELSEDAGAR

75 år

fyller i dag f. stationsinspektoren C. G. Carlberg, Osby. Jubilaren var under åren 1922—1929 stationsinspektor i Båstad.

70 år

fyller på måndag fru Jenny Lindström, maka till rådman Alfr. Lindström, Laholm.

60 år

fyller på måndag lantbrukaren Einar Bengtsson, Prästgården, Hasslöv.

Bengtsson är född i Vindrarp, Växtorp och fick tidigt lära sig lantbruk på fädernegården. Efter att ha bevistat lantmannaskolan å Kotrineberg övertog han 1922 arrendet å prästgården i Hasslöv och denna innehar han alltjämt. Jubilaren har gjort sig känd som en synnerligen duktig lantbrukare, något som den välskötta gården också bär vittne om.

Einar Bengtssons krafter har också tagits livligt i anspråk för allmänna värv. Sålunda är han ledamot av kommunalfullmäktige och har tidigare varit ledamot av kommunalnämnden samt v. ordf. i folkskolestyrelsen. B. har aktivt deltagit i jordbrukarnas föreningsrörelse och har varit ordförande i BF-avdelningen samt styrelseledamot i RLF, Skottorpsortens jordbrukskassa, Växtorps mejeri samt i hushållningssällskapets sockenavdelning.

Sina uppdrag har B. alltid skött med noggrannhet och omsorg. Personligen är han en sympatisk och trevlig man och han kommer säkerligen att bli föremål för många hyllningar.

50 år

fyller i morgon lantbrukaren, fröken Augusta Olofsson, Bjärabygget, Sk. Fagerhult.

Under de femton år, som fröken O. innehaft sitt jordbruk har hon på alla sätt vinnlagt sig om att förbättra detsamma. Hon är mycket intresserad av lantbrukarnas ekonomiska föreningar och tillhör bl. a. slakteriföreningen, skogsägareföreningen o. RLF.

50 år

fyller i dag lantarbetaren Albin Gustavsson, Månstorp, Laholm.

40 år

fyller på måndag lantbrukare Helge Hansson, Bälarp, Veinge.

EMMALJUNGA

barnvagnar

Stor sortering.

LINDSTRÖMS SLÖJD & LEKSAKER.

Tel. 180 Laholm.

GULDBRÖLLOP

firades i går av byggmästare Anders Persson, Skogen, Örkelljunga, och hans maka Olga. De båda makarna tillbringade sin högtidsdag i kretsen av barn och barnbarn, vilka hyllade dem med blommor och presenter.

Våra brudpar

Hr Hans Christer Holmquist, Halmstad, med maka Hanna, f. Hansson, Halmstad.
Foto: Sundström, Karlskrona.

HYLLNINGAR

— På sin 60-årsdag i går blev lantbr. Theodor Salander, Dalsgård, Genevad, föremål för hyllning i olika former. På morgonen uppvaktade en deputation från vänner och bekanta med presenter och blommor. Senare på dagen infunno sig flera uppvaktande och han fick mottaga från olika håll presenter, blommor och ett flertal telegram. På eftermiddagen gavs supé för ett 70-tal gäster i jubilarens hem. 60-åringen hyllades därvid bl. a. genom tal av en broder, doktor Erik Salander.

Vackra

Hederspresenter

bäst hos

EMILSON - Laholm.

BRÖLLOP

firas i dag i Raus kyrka mellan civilingenjören Thorsten Andersson, Malmö, och fröken Eva-Lisa Persson, dotter till framlidne kontorschefen Olof Persson, Hälsingborg och hans maka, född Pålsson.

Ränneslöv

Ränneslövs pastorat.

Utnämnde kyrkoherden i Ränneslövs pastorat har fått tjänstledighet under oktober från sin nya befattning för att uppehålla kommunistertjänsten i Istorps pastorat. Pastoratsadjunkten Rolf Frantzén har förordnats att under tiden förestå pastoratsvården i Ränneslöv.

Prenumerera på LT

Intressant nyhet för lomhörda.

Det allra nyaste ifråga om hörapparater, den rörförstärkta OTICON-Triplex, introduceras nu på den svenska marknaden av AB Hörteknik, Kungsgatan 30, Stockholm. OTICON-Triplex är konstruerad på basis av de senaste rönen på detta område, och kan kombineras i 3 olika modeller, vilket har en mycket stor betydelse för apparatens användbarhet under olika förhållanden. Viktiga detaljer äro också de individuella öronpropparna som tillverkas efter av avgjutning av hörselgången, speciellt för varje kund och som verksamt bidraga till att höja apparatens effekt, samt beneladeren, vilken enligt uppgift är världens minsta och utomordentligt effektiv.

I övrigt kan noteras, att AB Hörteknik under det gångna året installerat ett stort antal centralhöranläggningar i kyrkor över hela landet, en sak som livligt uppskattas av de lomhörda.

Utprovning av individuella hörapparater kommer att äga rum å tid och plats som framgår av annons i dag.

SÖNDAGENS SERIEFOTBOLL:

Jumbofinal i Laholm - LBK till Getinge

KNÄRED MÖTER TRÖNNIN GE OCH VEINGE HELLIAS.

"Och så rullar vi på fotbollen igen" — det är melodin för södra Hallands fotbollsspelare och fotbollscentusiaster till långt fram i november. Roligt är det ju att spela fotboll och roligt att titta på. Det börjar snart bli rätt så intressant nu i serierna — skall LBK gå upp i toppen igen och skall LIF sätta nerverna på spel i lika hög rad so mi våras? Och skall Genevad eller Veinge hinna fatt "halvprofessionella" Flyget och Skottorp gå igenom sin serie obesegrade? Ja, det finns många frågor, som bara kan besvaras av spelarna själva.

Jumbofinalen

i Laholm drar givetvis det största intresset. Skall Laholms Idrottsförening ta några poäng över huvud taget så bör det väl vara i morgon. Men det är inte så lätt att spå i den saken. Leikin spelade i sydsvenskan i våras men trillade ner i en lägre serie. Givetvis gjorde detta sig gällande och spelarna presterade icke sitt bästa i de första matcherna. Men laget är ungt och spelstarkt och det är fara värt, att LIF kan mista bägge poängen. Nu vet man inte hur LIF:s lag skall se ut — det får vi som vanligt veta först i sista stund — men blir det något så när ordinarie, så har man chansen att ta två poäng. Men Leikin "överspelade" LBK för några veckor sedan och är ingalunda att underskatta.

L. I. F. stiller upp med följande A-lagsspelare, som samlas kl. 13.30: Eskil Johnsson, Lars Åke Pålsson, John Johansson, Karl Gunnar Alm, Sune Petersson, Alban Alverus, Stig Allan Svensson, Kjell Nilsson, Dag Ejwertz, Stig Nilsson, Villy Hagelstorn.

B-laget samlas kl. 11.30: Jan Eric Lundblad, Tore Reinoldsson, Sune Andersson, Allan Ljungberg, Karl Eric Sevandersson, Bertil Bengtsson, Nils Harrysson, Karl Eric Karlsson, Hugo Ljungberg, Lars Olsson, Sune Ivarsson.

Laholms Bollklubb

har chansen till två poäng. Lagen — alltså både A och B-lagen reser till Getinge och givet är att A-laget intresserar mest. Getinge fick i söndags smörj efter noter av Centern med ej mindre än 7—1 och kan LBK bara åstadkomma hälften, så skall vi vara glada och nöjda. I en förmtch möts de båda föreningarnas B-lag och följande spelare i LBK skall samlas vid Centralcafét kl. 10.15 för resa med buss:

K. Svensson, O. Nilsson, S. Andersson, R. Magnusson, K. Nilsson, Å. Andersson, A. Nilsson, B. E. Johansson, L. Jönsson, L. Olsson, S. Larsson, G. Hägerström, Sigge Andersson, G. Pettersson, S. Viktorsson, A. Nilsson, S. Eriksson, O. Johansson, L. Karlsson, R. Nilsson, Y. Havström, S. Johnsson.

Knäred och Trönninge

har lika poäng — sex — men Knäred har lite bättre målkvot. Skall då Knäred lyckas gå förbi konkurrenten definitivt så måste man lägga beslag på bägge poängen i morgon. Nu blir det kanske inte så lätt, ty Trönninge är i gott slag. Det fick Lidhult erfara i söndags, då man åkte dit med 5—1. Men Knäred spelade ypperligt trots förlusten mot F 14 och vi häller absolut Sven Svenssons pågar som favoriter på hemmaplan. En spännande match bör det bli och mer än uddamålsseger kan man inte räkna med.

Matchen börjar kl. 14 och Knäred ställer upp med följande lag: Kaj Svensson, Olle Johansson, Kurt Nilsson, Bertil Karlhager, Henry Björklund, Arne Björklund, Bertil Svensson, Torsten Eriksson, Erik Johansson, Karl Erik Karlsson, Hans Hansson.

I en förmatch kl. 12.15 möts Knäreds och Trönninges B-lag och här ställer Knäred upp med följande lag: Osten Johansson, Uno Johansson, John Bengtsson, Anders Nilsson, Arne Karlsson, Nils Nilsson, Karl Gustav Persson, Atle Johansson, Ingmar Edmundsson, Erik Karlsson, Lars Åke Johansson.

Hishult bör hinna

i kapp serieledaga Genevad när man i morgon reser till Lidhult. Detta lag är nykomlingar i serien och ligger också klart jumbo med endast en poäng på sex spelade matcher och man får väl antaga, att Hishult, som är i god form också skall bärga två poäng. Hishult reser med buss till Lidhult och samling sker vid Caféet kl. 11.30. Intresserade få medfölja bussen efter anmälan på tel. 26. A-laget ställer upp med följande spelare: E. Hjalmarsson, A. Larsson, K. A. Karlsson, S. Svensson, A. Johansson, S. Karlsson, R. Svensson, Ö. Nilsson, F. Karlsson, G. Petersson, B. Johnsson.

Även Veinge bör ta poäng

när man i morgon möter det andra jumbolaget Hellias. Visserligen fick Veinge stryk i söndags i Hishult, men då fick man ställa upp utan två spelande "nyckelspelare" som centerforvard och målvakt. Men i morgon kommer både Erik Nilsson och Österling med och de komma säkert att visa vägen för en Veingeseger. Därigenom skulle även Veinge hinna i kapp med Genevad och sålunda skulle det vara ej mindre än fyra sydhalländska lag, som jagar det bortflyende F 14. Men det gäller för Veinge att inte underskatta Hellias — för 14 dagar sedan nådde Hishult bara 2—2 mot Halmstadslaget i fråga. Så att det bör bli en spännande match.

A-lagsmatchen börjar kl. 14 och Veinge ställer upp med följande spelare, som samlas kl. 13.30: Erik Nilsson, Egon Bengtsson, Helge Karlsson, Harry Axelsson, Arne Jönsson, Stig Jacobsson, Ebbe Östring, Ingvar Karlsson, Kjell Österling, Anders Andersson, Olle Andersson.

Kl. 12.15 mötas de båda föreningarnas B-lag.

Följande spelare i Veinges B-lag samlas kl. 11.45: Hasse Gustafsson, Jens Mellem, Martinsson, Ekström, Tage Ottosson, John Ottosson, John Johansson, Olle Gustafsson, Erik Andersson, Åke Gustafsson, Ebbe Karlsson, Axel Jönsson, Bertil Svensson. Pojklaget saml. 9.45 för match mot Genevad.

Ränneslöv och Kornhult

bör också bli en spännande historia. Kornhult har gjort en god insats i serien hittills trots att laget inte tagit några poäng. Snart torde det emellertid "slå" för de energiska nykomlingarna och det gäller för Ränneslöv att se upp. Men Ränneslöv gjorde en mycket uppmärksammad insats mot Växtorp i söndags och blir säkerligen inte goda att tas med på "sin mammas gata".

Matchen börjar kl. 14 och Ränneslöv ställer upp med följande lag, som samlas kl. 13.30: Olle Ottosson, Olle Nilsson, Elvir Bengtsson, Bertil Nilsson, Karl Eriksson, Gunne Andersson, Ingvar Wahlén, Kurt Sjökrantz, Ebbe Bengtsson, Tage Ottosson, Eric Nilsson, Lennart Hansson, Ragnar Karlsson.

Kornhult mönstrar följande mannar, som samlas kl. 12.45 vid affären: Stig Sturesson, Rutger Almarsson, Sven Karlsson, Lasse Larsson, Tage Karlsson, Gunnar Olsson, Holger Hjalmarsson, Torsten Andersson, Bror Svensson, Bertil Karlsson, Lennart Arthursson.

Skogaby har överraskat

positivt under den gångna delen av säsongen. Av sex matcher har man vunnit hälften medan den andra hälften förlorats. Men mot de suveräna serieledarna Skottorp är det väl inte mycket att hämta i morgon. Skottorp har ju inte tappat någon poäng ännu och tycks "springa igenom" serien utan nederlag. Men Skogaby på hemmaplan är inte precis så goda att tas med och Skottorp får nog se upp för överraskningar.

225 ungdomar orienterade i Perstorp i går

Ungdomens orienteringsuppbåd ovanligt lyckat.

Ungdomens orienteringsuppbåd har man kallat en stor tävling som arrangeras på de flesta ställen i Sverige i den avsikten att ge ungdomen en inblick i och smak för den härliga orienteringsporten. För södra Hallands del ägde denna tävling rum i går. Arrangör var Laholms Idrottsförenings friluftssektion, som med bokhandelsmedhjälpare Alf Göransson som tävlingsledare med heder skilde sig från sin uppgift.

Tävlingen var förlagd till Perstorp och banan gick i den underbart vackra terrängen vid sjöarna upp mot söder delen av Högoster. Den var 5 km. lång med 6 kontroller. Banan är snitslad men vid framkomsten till varje kontroll gäller det för de tävlande att angiva var de befinner sig. I det vackra vädret blev tävlingen mycket lyckad.

Tävlingen var öppen för alla ungdomar från 13 år och uppåt och i den öppna tävlingen startade c:a 225 pojkar och flickor fördelade på klasser efter ålder. Dessutom gingo några lärare runt banan med sina elever i samlad trupp för att lära dem använda kartan.

Följande skolor deltogo: Alstorp, Kattarp, Ysby, Laholms stad, Knäred, Växtorp och Laholms samrealskola. Deltagarna har bett att genom Laholms Tidning till Alf Göransson och övriga funktionärer få framföra ett tack för den trevliga och givande tävlingen. Vi återkommer senare med de bästa resultaten.

Predikoturer

Veinge 13 hgm. m. nyförhör: 14.45 söndagsskola, komm. Rydén.

Valberga folkskola: Torsdag kl. 19.30 föredrag och missionsfilm, stiftsadj. Caspar Persson.

Ysby folkskola: Tisdag kl. 19.30 föredrag och missionsfilm, stiftsadj. Caspar Persson.

Matchen börjar kl. 13.30 och Skogaby mönstrar följande lag, som samlas kl. 13:

Gösta Larsson, Stig Allan Brorsson, John Ottosson, Ali Bengtsson, Gunnar Andersson, Torsten Karlsson, Pelle Magnusson, Harald Jönsson, Gunnar Brorsson, Bertil Larsson, Rune Bengtsson. Reserv: Stig Bengtsson.

Följande Skottorpsspelare samlas vid caféet kl. 12.00:

Magnus Johansson Valter Svensson, Erik Nilsson, Karl Holmberg, Gunnar Pettersson, Stig Andersson, Jerker Karlsson, Bengt Jonsson, Bertil Segerström, Anders Karlsson, Karl Persson. Reserver: Bruno Persson, Helge Persson.

Hishults B-lag

spelar i den s. k. pokalserien och möter där på söndag Traryds B-lag. Hishult har skött sig mycket bra i denna serie och har faktiskt chansen att vinna. Och denna chans hoppas vi givetvis att laget tar vara på i morgon. Matchen börjar kl. 14.00 och Hishults B-lag ställer upp med följande lag: H. Gustafsson, I. Andersson, K. Nilsson, K. J. Johansson, E. Johansson B. Jönsson, D. Karlsson, A. Svensson, A. Carlsson, S. Hansson, T. Persson.

Kornhults I. K.

Följande B-lagsspelare samlas på planen på söndag kl. 16 för match mot Värsjö: Mander Nilsson, Jan Hilmersson, Sture Trodesson, Hasse Håkansson, Sven Nilsson, Einar Karlsson, Knut Hjalmarsson, Einar Arthursson, Sten Hjalmarsson, Gustav Johansson, Allan Hjalmarsson, Karl Olandersson.

Laholms IF:s Friluftssektion.

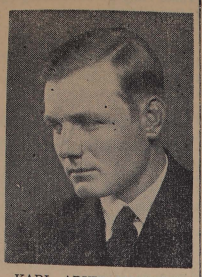
Deltagarna i DM samlas på Stortorget i morgon kl. 7.00.

INFÖR SLU-JUBILEET:

SLU banbrytare för landsbydens föreningsrörelse

När man skall göra ett uttalande inför SLU:s trettioårsjubileum, måste man säga, att rörelsen gått fram efter de linjer, som vi förutsåg för 30 år sedan. Att SLU varit banbrytare för vår nuvarande storslagna föreningsrörelsen torde vara obestridligt.

I Halland, särskilt södra Halland, är de personer under 40 år lätt räknade på landsbygden, som inte haft någon bekantskap med SLU-rörelsen. Jag har som styrelseledamot och tidvis ordförande i krets och distrikt varit i tillfälle att följa SLU-rörelsens utveckling, och jag kan omtala, att 1933—34 ökade Hökskretsen som då också omfattade nuvarande Norra kretsen, från 930 till 1,590 medlemmar på ett år! Och medlemsantalet i distriktet ökade under femårsperioden 1934—39 från 2,832 medlemmar till 7,190!

KARL ARVID MÅNSSON.

Att vi inom distriktsstyrelsen ställdes inför stora problem i och med denna stora anslutning måste vara förståeligt. Vi hade ingen ombudsman utan det var sekreteraren i första hand som utan ersättning fick vara den medlande länken mellan avdelning och distrikt. Samarbetet mellan avdelningar och distriktsstyrelse blev emellertid intimare då än nu.

Ja, roligt men arbetssamt var det, och jag hoppas och önskar att nutidens SLU-ungdom förstår att utnyttja alla de möjligheter som finnes att genom SLU göra livet ljusare, och innerligare på landsbygden till båtnad för land och folk.

Karl Arvid Månsson.

SLU:s betydelse som kulturfaktor är oomtvistlig

SLKF-ordföranden hyllar 30-årsjubilaren

Fru Gärda Svenson, Björnås.

Vår tid betecknas ofta som ungdomens speciella tidsålder. Detta uttryck har säkerligen inte präglats utan någon reell orsak, och är därför inte bara ett talesätt. Bakgrunden är utan tvivel ungdomens allt tidigare framträdande i offentligt och allmänt samhällsliv och härmed förknippade insatser.

Förbättrade skolformer, fortbildning, studiecirklar och föreningsliv har skapat möjligheter och förutsättningar härför. För landsbygdsungdomen har den fortsatta utbildningen efter skolåldern härvidlag spelat en synnerligen betydande roll. Särskilt har föreningsrörelsen med sina studiecirklar varit kulturbefrämjande.

SLU-rörelsen, som nu kan se tillbaka på en 30-årig verksamhet, har på ett mycket förtjänstfullt sätt bidragit till att sprida kunskaper om skilda ting. Den politiska grundval och de idéer, varpå rörelsen bygger, ha på ett grundläggande sätt kunnat inhämtas i unga år. Härigenom verkar rörelsen konsoliderande på det unga släktets framtidsasyn, vilke: med tanke på landsbygdens speciella problem bör kunna ha stor betydelse, och denna den egna fostrans betydelse kan inte nog värderas. Vid sidan av den rent politiska upplysningsliknande kommer studieverksamheten inom förbundets ram. Även denna verksamhet har varit synnerligen betydelsefull, kunskaper i kommunala frågor och i vad som för övrigt rör sig i tiden har bidragit till, att ungdomen skickats så, att den i unga år kan rycka in och fylla de funktioner, som ett modernt samhälle ställer allt större krav på. Kunskaper kan ingen få för mycket av, och denna SLU-rörelsens uppgift som kulturspridare är utomordentligt viktig. Mycket är gjort och stor entusiasm har besjälat verksamheten. Härför äro vi alla skyldiga de arbetande krafterna ett varmt och välförtjänt tack. Vidare på den vägen måste arbetet gå för framtid och framgång. Det är därför SLKF:s välgångsönskan till 30-årsjubileet, att den inslagna vägen skall följas, och att arbetet ytterligare skall kunna förstärkas och intensifieras till nytta och glädje för den svenska landsbygden och för hela vårt fosterland.

Gärda Svenson

En hårt drabbad familj i Ränneslöv

Teckna bidrag å insamlingslistorna!

För någon dag sedan fördes en ung fru till den sista vilan på Ränneslövs kyrkogård. Mimmie Johansson från Edenberga. Den bortgångna efterlämnar make o. fem små barn i åldern 3—9 år. Maken är en arbetsam man, till yrket smickare, men sjukdom har drabbat också honom. Under mer än ett år har han varit oförmögen till arbete. När så hustrun helt oförmodat gick bort, hon var hemmets goda ängel och sammanhållande kraft under manens sjukdom, ställes familjen inför synnerligen svåra bekymmer, särskilt ekonomiska.

Ränneslövs röda korskrets vädjar därför om hjälp till den hårt drabbade familjen. Alla bidrag äro välkomna och välbehövliga. Bidrag kunna tecknas å listor, som komma att utläggas i samtliga affärer i Ränneslövs kommun samt å Laholms Tidnings kontor. Redovisning kommer att lämnas genom Laholms Tidning.

Bidrag kunna också insättas å Laholms Tidnings postgirokonto nr 175758 med tydligt angivande å talongen att det gäller insamlingen till Ränneslövsfamiljen.

"TREDUBBEL" MAMMA BLEV "MRS AMERICA".

23-åriga mrs Frances Cloyd, som är mamma till tre barn — det yngsta bara sju veckor gammalt — har valts till "Mrs America 1949". Hon är blond och blåögd och gift med en garagemekaniker i San Diego. Med titeln "Mrs America 1949" följer ett pris på 6.000 dollar och ett flertal fördelaktiga engagemang.

Mrs Cloyd deltog också i fjolårets tävlan och kom då på fjärde plats.

POTATISPLOCKARE . . .

(Forts. fr. sid 7)

men världen är ond och det blir ingen välsignelse av det undfådda så länge split och ondska regerar. Håhå jaja...

Men från ungdomsflocken ljuder plötsligt ett friskt och unisont skratt. Två av gummorna, som skulle flytta sin korg, hade råkat snava, dråsat omkull o. slagit ut alla potatisarna i åkern. Och nu låg de där o. sprattlade med benen i vädret och grälade på varandra och fräste som katter.

— Heja, moster, heja, låter det från flickflocken...

Och solen lyser över fälten och ungdomen stojar o. ler och bonden måste ackurat lämna sina dystra funderingar över böndernas problem och skratta med.

Den ungdomen!

(Eftertr. förbj.)

Magsår gör tidshistoria:

Är det sjuklingarna som styr i världen?

Vid en middag i den berömda "Overseas Press Club" i New York förklarade förre utrikesministern George C. Marshall: "Magsår har ett märkvärdigt inflytande på vår tids historia. I Washington hade jag utom alla andra svårigheter också att kämpa med vårt sändebuds, Bedell Smith i Moskva, magsår och med Bob Lovetts och Dean Achesons i statsdepartementet magsår. Marshall tillade: "... och med mitt eget njurlidande".

Som alla vet var det denna sjukdom som slutligen tvang honom att lämna sitt ansvarsfulla ämbete. Under månader hade han försökt stå ut med de plågsamma smärtorna med hjälp av allt större doser Demerol, ett kraftigt smärtstillande medel. Det satte honom i stånd att resa till Moskva och Paris på viktiga utrikespolitiska konferenser, men den starka drogen berövade honom hans andliga spänst och förstärte den man, som annars brukade klara sig med endast ett par timmars sömn pr dygn, i ett tillstånd av drömlik dvala, som kunde vara under dagar. I Washington berättades man och man emellan att George Marshall hade somnat mitt under en viktig förhandling. Man misstänkte detta hans ålder, medan det i själva verket var den starka medicinen som var orsak till hans plötsliga sömnattacker.

Marshall lydde slutligen sin läkare, som inte kunde garantera förhans liv om han forsatte på detta sätt, drog sig tillbaka och lade in sig på Walter Reed-sjukhuset, för att underkasta sig den länge uppskjutna operationen. James Forrestal, den amerikanske försvarsministern, var, som man vet, föga försiktig. Fyra gånger under de sista månaderna av hans ämbetstid väntade en sjukhussäng på honom, men varje gång uppskötte han under trycket av brådskande aktuella angelägenheter intagandet på sjukhus. Tills det blev för sent... Forrestals tragiska självmord hade emellertid kunnat förhindras, om det förtidiga offentliggörandet av hans självmordsplan ej tvingat läkarna att forcera behandlingen av den eller en längre tids depression försvagade mannen.

"Vi tar livet av våra statsmän!"

Efter Forrestals tragiska slut har man ägnat större uppmärksamhet i Washington åt de ledande politikernas hälsotillstånd, vilket tidigare betraktades som en privatsak. Dr George W. Calver, amerikanska parlamentets läkare, har framför allt gått in för, att alla män i ansvarig ställning regelbundet skall undersöka sig läkarundersökning. "Vi tar livet av våra statsmän genom en övermänsklig arbetsbörda, genom att ställa fordringar på dem, som ingen mänsklig organism kan stå ut med", har han redan för länge sedan förklarat. Och Amerikansk Psykiatrikerförening riktade dagen efter Forrestaltragedien ett varnande upprop till allmänheten, i vilket det heter: "Kriget har visat, att var och en av oss har en punkt, på vilken han bryter samman, om betoningen blir för stor. Ingen är immun mot verkningarna av överansträngning och utmattning".

Schweizisk läkare visar vägen.

Intressant nog existerar det redan en bestämmelse i amerikanska flottan, enligt vilken alla amiraler är skyldiga att underkasta sig en noggrann läkarundersökning innan de övertar kommandot vid ett slag. På grund av denna bestämmelse måste t. ex. amiral Halsey före sjöslaget vid Midway för en tid överlämna befälet av flottan. Ladislas Farago, en av utgivarna av tidskriften "United Nations World", som under det andra världskriget hade en ledande ställning i generalstaben vid amerikanska flottan, berättar, att upprinnelsen till denna bestämmelse kommer från schweizisk källa. Kort efter Amerikas inträde i kriget blev amiral King uppmärksam på en artikel av dr Eugen Bircher, som under titeln "Vad överkommandot måste fördra av militärkirurgen" skrev följande: "En nations existens och välfärd hänger under krig på det militära överkommandot. Därför är det lämpligt att fordra en sorgfällig och fullständigt objektiv kontroll av befälets hälsotillstånd. Dessa, som håller i sina händer tusende, ja, kanske miljoner människors liv, måste såväl kroppsligt som andligt vara fullständigt friska". Denna artikel föranledde den dåvarande överkommendanten i den amerikanska flottan att utge ett s. k. hälsoreglemente för officerare i ledande ställning.

Statspapper och medicinflaskor.

Roosevelt, som gjorde den långa resan till Jalta och där vid dålig hälsa ingick vissa avtal med ryssarna, ångrade dessa ändå till sin död, som inträffade kort tid därefter. Cordell Hull, som sedan sitt tillbakaträdande från utrikesministeriet nästan ständigt legat på sjukhus, amiral Leahy, som gick direkt från Vita Huset till Bethesda-sjukhuset, Arthur Vanderberg, som under de sista två åren måste ligga på sjukhus fyra gånger, senator Lucas, vars ideliga sjukdomar gjorde honom olämplig som parlamentarisk parrilledare för demokraterna, är endast enstaka exempel från den långa sjuklistan i Washington.

De Förenade nationernas chefsläkare har haft många svåra stunder med Bevins hjärtattacker. Schumans magsyra, den syriske delegerades höga blodtryck och Irans representants upprepade svimningsanfall. "Molotov lider av sömnlöshet" berättar han "och tar på min ordination Nembutal. Om ni vid något tillfälle tog en titt i statsmännens kappsäckar skulle ni förmodligen finna minst lika många medicinflaskor som statspapper".

Naturligtvis hjälper medicinen mot sjukdomarnas symtom, men grundorsakerna är sorg, bekymmer och rädsla. Giftet, som mången politiker spyr, när han kallar sina medmänniskor "vampyr", "förbrytare" eller "gangster" vänder sig mot hans egen organism. Hat leder till sjukdom, och sjukdom till hat. En fatal djävulscirkel, ur vilken man måste finna en utväg. Ty så länge världen regeras av sjuklingar, kan den inte tillfriskna.

Boknytt

Ludvig Munsterhjelm: **Från skog och älv.** Sörlins Förlag. kr. 5:75.

Ludvig Munsterhjelm är en av Nordens stora namn på jaktskildringens område. Han förenar jägarens sakkunskap och rika erfarenheter med berättarens livfulla framställningskonst.

I Från skog och älv skildrar han sina upplevelser från det område han älskar och ingående känner, jägarens och fiskarens. Spetsbergen, Petsamo, de finska inlandsskogarna, svenska västkusten är några av skådeplatserna för de fartfyllda äventyr med gevär och laxspö, på vildrensjakt och fågelfänge, fiske och bävertångst.

Men i skildringen är också den mottagliga och jaktlagande naturdyrkaren med. De klingande dreven i tidiga vårmorgnar, strövtågen i den lappska fjällvärlden, tjäderjakten i den vinterfrostiga ödemarken talar också om ett öppet sinne för de växlande scenerierna.s tjusning. Bokens jägandskapsstämningar är charmfullt levande och betagande.

BRUNA CIRKEL-SERIEN.

En ny bokserie med god förströelseläsning har i dagarna startats av B. Wahlströms Bokförlag. Den kommer att omfatta 15 romaner i gediget band till det billiga priset 3:85 per band.

Som första bok har utkommit PÄRLFISKARNA (pris inb. 3:85) av H. de Vere Stacpoole, en ypperlig söderhavsroman som handlar om en infödingsflicka och två skeppsbrutna vita män. De upptäcker en vit pärlbank i en jungfrulig lagun. Hat och kärlek bestämmer deras handlingar och leder till en dramatisk upplösning. En äventyrsroman i starka färger.

Andra boken heter TVÅ — EN VÄRLD (inb. 3:85) av den berömde amerikanske författaren Peter B. Kyne, och man behöver endast påminna om "Längtans ö" och "Jättarnas dal" såsom en rekommendation av denna bok. Handlingen är förlagd till Alaskas kust. Efter ett skeppsbrott blir två unga människor rapporterade som döda men upplever i stället det stora äventyret i en ny, tjusande värld, och deras återkommande till de levande blir dramatisk så det förslår.

Med nöje rekommenderar man denna serie till dem som vill ha god förströelseläsning och priset 3:85 är billigt för böcker i detta gediga utförande.

Kommer Göta hovrätt att ge bakläxa åt regeringen?

STOCKHOLM

Den riksbekanta auktionen på Trollenäs, där den tillträdande fideikommissarien måste skingra under sekler sammanbragta familjeklenoder för att kunna betala arvs- och kvarlåtenskapsskatterna, aktualiserade det av dåvarande finansminister Wigforss vid 1947 års riksdag genomtrumfade nya skattesystemet.

Trollenästragedien ställde särskilt kvarlåtenskapsskattens konfiskatoriska karaktär i blixtbelysning. En rättstvist om samma skatteform, som är under uppsegling inför Göta Hovrätt, kan medföra en sådan ny tingens ordning, enligt vilken trollenäsauktionen skulle ha varit onödig. Det görs nämligen gällande, att domstolarna inte har skyldighet att i bouppteckningar ta hänsyn till sådana skatter, som uppenbarligen är grundlagsstridiga.

Det är en fabrikör i Nybro, som i Göta Hovrätt överklagat Södra Möres häradsrätts åtgärd att utta kvarlåtenskapsskatt ur bost efter hans avlidne son. I skrivelsen hänvisas till att vad som stadgas i kvarlåtenskapsskatteförordningen måste ansesa grundlagsstridigt, enär stadgandena innebär konfiskation och ej bestämning. Till stöd för denna uppfattning åberopas innehållet i hovrätternas remissyttranden i kvarlåtenskapsskattefrågan samt den ståndpunkt, som olika statsvetenskapsmän, t. ex. professor Erik Fahlbeck och kanslirådet, jur. dr Israel Myrberg i "Konfiskatoriska skatteförordningars rättsgiltighet", intagit i dessa frågor.

Om man utgår från att ifrågavarande stadganden är grundlagsstridiga, heter det, uppkommer frågan om svensk domstols behörighet att efter anförda besvär ingå i prövning av förordningens grundlagsenlighet och undanröja debiteringen, därest förordningen strider mot regeringsformen. Klaganden gör gällande, att hovrätt äger sådan behörighet och hänvisar till av professor Halvar G. F. Sundberg upprättad "PM angående domstolarna och grundlagsstridande lagar". Med stöd av dessa skäl yrkar nyssnämde fabrikören att hovrätten måtte undanröja debiteringen och återförvisa ärendet för ny beräkning av arvsskatten.

Utgången av denna uppseendeväckande skattetvist motses med mycket stort intresse inte bara inom jurist- och ämbetsmannakretsar utan även av alla dem, för vilka kvarlåtenskapsskatten framstår som en orättvis börda. Utslaget blir av prejudicerande betydelse, och fastslås grundlagens okränkbarhet i detta fall får detta konsekvenser även när det gäller tillämpningen av andra lagar, vilkas grundlagsenlighet dragits i tvivelmål, t. ex. den planerade nya expropriationsförordningen, som ju underkastats en förintande kritik av lagrådet.

Stor flygoffensiv mot England för att pröva försvaret

Piloter och markpersonal från USA, Frankrike, Belgien och Holland kommer på fredagskvällen för första gången sedan kriget att samarbeta med RAF i ett fingerat flyganfall för att sätta Storbritanniens försvarssystem på prov.

På anfallssidan deltar, förutom RAF-plan, de nya amerikanska B-50-bombarna och deras föregångare B-29 (flygande slagskeppen) från tredje amerikanska flygdivisionen som ligger förlagd i Storbritannien.

En annan nyhet i övningen är att frivillig personal ur RAF:s hjälpkår skall användas för bemanning av radar- och kontrollstationer. Vidare deltar 5,000 frivilliga luftvärnsartillerister och 1,000 armélottor.

Frisstegringen på kaffe blir 1.70 pr kilo?

STOCKHOLM (TT)

Höjningen av världsmarknadspriset på kaffe och kronans devalvering har medfört att rostat kaffe skulle behöva stiga med 1,70 pr kg. Samodikt kommer priskontrollnämnden emellertid att i samförstånd med kaffebranschens män att uppskjuta prishöjningen tills höstriksdagen haft tillfälle att besluta om eventuell skattelättnad, kanske också subvention.

Riksdagen samlas den 17 oktober och även med snabb behandling tar det någon tid innan ett beslut blir klart. Tullen och skatten på kaffe, sammanlagt 80 öre pr kg, motsvarar ungefär 90 öre för rostat kaffe. Om inte statsmakterna beslutar direkt subvention, blir alltså en viss prishöjning ändå nödvändig.

Det svenska importpriset låg omedelbart före devalveringen omkring 35 öre pr kg över råkaffepriset vid senaste prissättningen på rostat kaffe. Genom kronnedskrivningen måste man räkna med en ytterligare stegring av kaffepriset med ca 1,10. Vid rostning lättar kaffet något, förlusten uppgår till 16 procent, och de båda nämnda prishöjningarna på råkaffe motsvarar då en höjning av 1,70 pr kg.

HELSINGFORS: Turisttrafiken till Finland har varit 30 procent livligare än i fjol. Fram till den 1 augusti hade landet besökts av 38,608 turister, varav 23,603 svenskar.

Grödorna:

Potatisen 600,000 ton mindre än förra året

STOCKHOLM. (TT)

Brödädesskörden beräknas med ledning av årsväxt- och skörderapporterna för den 31 augusti till totalt nära 980,000 ton. Denna kvantitet är 100,000 ton mindre än medelskörden för 10-årsperioden 1930/39 och understiger med ej fullt 50,000 ton fjolårets skörd, i huvudsak beroende av att brödsädsarealen i år är mindre. Mer än 70 procent av årets skörd kommer på vete.

Årets fodersädsskörd uppskattas nu till sammanlagt något över 1,6 milj. ton. Den ligger 15 procent under 1930-talets medelskörd på grund av lägre hektaravkastning och mindre areal, särskilt i fråga om havreodlingen. Årets skörd väntas bli ungefär 100,000 ton bättre än fjolårets, främst på grund av arealökningen.

Skörden av hö från odlad jord beräknas uppgå till 4,5 milj. ton, d. v. s. 9 procent under medeltalet för 1930/39. Orsaken därtill är att årets areal är mindre än den för 1930-talet vanliga. Årets höskörd väntas bli ca 5 procent större än fjolårets.

Årterna uppskattas ge en skörd av över 30,000 ton eller 4,000 ton mindre än förra året, orsakat av lägre hektaravkastning. Odlingen av vicker har i år starkt ökat och väntas lämna en skörd av över 7,000 ton, d. v. s. 1/3 bättre än förra året.

Potatisskörden från den fältmässiga odlingen på åker uppskattas nu till ej fullt 17 milj. ton. Den ligger inte mindre än 600,000 ton under fjolårets skörd, som ju dock var ovanligt stor. Förklaringen är arealminskning och låg hektaravkastning. Efter juliuppskattningen har utsikterna försmrats på grund av otjänlig väderlek och skador av bladmögel.

Sockerbeskörden beräknas till ej fullt 1,7 milj. ton. Detta motsvarar medelskörden för 1930-talet men är 125,000 ton mindre än fjolårets skörd, på grund av att hektarskörden nu uppskattas bli lägre.

Foderrotfrukterna väntas ge en skörd av 1.8 milj. ton, d. v. s. 13 procent mindre än fjolårets skörd och 39 procent mindre än medelskörden under 1930-talet, främst beroende av arealminskningen. Vi har i år den minsta odling av foderrotfrukter, som förekommit sedan 1900-talets första decennium.

FRANKRIKES FINANSMINISTER Maurice Petsche har hejdats av journalister, då han lämnar finansministeriet efter att ha beslutat om den franska valutans devalvering i enlighet med pndet.

USA utrustar oljeindustrin i Sovjetunionen

NEW YORK. (TT — Reuter.)

Amerikanska handelsdepartementet har medgivit att utrustning för 500,000 dollars till den ryska oljeindustrin omedelbart får exporteras till Sovjetunionen. Sådan export har i 1 ½ år varit förbjuden enligt lagen om exportförbud för varor av betydelse för krigspotentialen.

New York Times betecknar handelsdepartementets beslut som ett första påtagligt tecken på att det "kalla" kriget mellan USA och Sovjetunionen på det ekonomiska området håller på att mattas.

Det påstås vidare i handelskretsar, att 40,000 ton rysk manganoch kromhalm håller på att föras till amerikanska hamnar.

ATHEN: Grekiska generalstaben uppgav på onsdagskvällen, att över 250 unga greker, av vilka en del förts bort av gerillastyrkorna, under en tid fått militär övning i ett läger i Bratislava i Slovakien. Enligt officiella källor har grekerna, som är 15—17 år gamla, av partiledarna sänts till ett annat tjeckiskt läger för att avsluta sin militära utbildning. De uppges bära uniformer av rysk typ.

ANNONSERA I LAHOLMS TIDNING!

15 Söndagen e. Trefaldighet.

Sabbatstankar

Söken först efter Guds rike och hans rättfärdighet, så skall också allt detta andra tillfalla eder!
Matt. 6: 33.

Det stora misstaget, som vi människor gjort till vår egen skada, är materiens makt över anden, ensidig kroppskultur men vanhävdat, förvildat själsliv. När Skaparen satte människan att råda över jorden, var hans mening, att vi med vårt förstånd skulle utnyttja naturens rikedomar, och det sker i våra dagar mer än någonsin förr. Det är en fröjd att se det välstånd, vårt folk vunnit.

Men om vi blicka ut i den stora, vida världen, se vi gapande ruiner, där människor förr levde ett lyckligt liv, vi se hemlösa, svältande, förtvivlade flyktingar. Vad var orsaken till de krig, som på sistone ödelagt rikedomen? Det var rikedomens egen skull. Envar ville bli rikast. Nationerna tävlade i konkurrensen, lidelserna förvirrade tanken, förståndet stod stilla. Anden var förvisad ur de mäktigas rådslag, den kristna idén var försvunnen. Pengar eller livet! Det var dagens lösen, det stora misstaget.

Det kan vara på tiden, att vi vakna upp och se rätta sammanhanget, och det finns ej blott i den stora världen utan även hos oss alla enskilda. Här har blivit en omvärdering av de mänskliga gåvorna. Dit det bär, dit bär det. Under medeltiden ansågs det vara Gud behagligast att ej befatta sig med jordiska näringar, leva av allmosor och gå med helgonaminer. Man slog över och förvrängde kristendomen. Nu har det burit över åt andra hållet. Ät, drick och var glad! Tag ut det mesta du kan av livet, ty sedan finns det intet! Evigheten, Gud och själen räknar man ej med numera. Detta är det stora misstaget, som gjort de kristna folken olyckliga och kan snart göra oss än mer olyckliga. Orsaken till hatet i världen är avunden, missnöjet, maktlystnaden, njutningsbegäret.

Jesus satte en gräns för allt detta. Han ville lära oss att arbeta med glädje till gemensam välsignelse. Han har lärt oss att vara i världen men dock ej av världen, ej låta oss förvärldsligas, ej bli giriga eller avundsjuka, ej glömma givaren för gåvorna men därmed tjäna Herren i en sann gudsfruktan. **Söken först efter Guds rike och hans rättfärdighet!** Detta är det viktigaste, ty vi äga en själ, och den skall vårdas liksom kroppen, den skall odlas liksom marken. Det finns även själskultur, och den kan Gud ensam genom sin Ande driva upp till frid på jorden, varom sjöngs den natt, då Frälsaren kom i världen.

Om människorna mottoge Jesu Kristi Ande och levde sitt liv efter kristendomens kärleksbud, skulle det bli en paradisets förgård på jorden. Om vi först och främst söka rättfärdigheten såsom Herrens stora nådegåva, så skall också allt detta andra tillfalla oss. Så säger Herren. Detta andra är välgång i det jordiska. Det blir en följd av kärlek och rättrådighet, gudsförtröstan och arbetsamhet. Säg, hava vi ej sett sköna exempel därpå? Den som tror på Gud, han är stark. "Guds rike vi behålle". Så sjöng Luther. Så sjunga även vi och stärkas i allt gott verk.

Det stora misstaget må vi akta oss för, misstaget att glömma den angelägnaste omsorgen, omsorgen för våra själar. Det viktigaste är att söka och finna Guds rike, det är att leva i gemenskap med Gud, i andakt, i bön och sång. Det är att ofta ha Gud i sina tankar och känna hans nåd i sitt hjärta, hans frid i sitt samvete, att alltid hoppas på Gud och slutligen få en salig död.

Sanningens Ande, röj den nöd,
Som vi i hemlighet bära!
Mänskan ej lever blott av bröd,
Henne Guds ord måste nära.
Sänd oss en hunger runt kring jord
Efter att höra Herrens ord,
Sanningens Ande väck oss!
Sv. ps. 129: 2.

PAUL NILSSON.

En Ysby-bo i Skåne och Danmark under förra delen av 1800-talet

Kulturhistorisk skildring av Pehr-Linus Nilsson

II.

Ett par år efter dessa händelser var Hofström tillsammans med en annan sydhalländning på tröskning i Skåne. Man fick arbete på ett mindre ställe. Tyvärr visade det sig att oerhört snuskiga förhållanden rådde på den gården. Maten felades ej någonting om den blott varit renligt tillagad. Brunnen låg så illa till att vid större vattenflöde avloppsvatten sökte sig dit, matservis diskades ej utan hornskedarna torkades på förklädet eller kjolen, då de stoppades i bordslådan. Hofström och hans kamrat, som kommo från hem där renlighet rådde, pinades oerhört.

Man kunde ju rent av tro att något liknande, som en gång hände en annan sydhalländning på tröskning i Skåne, skulle inträffa. Denne halländning, som efter slutad säsong satt och åt sluring eller bänkavälling, s. k. eftersom att överloppsmat slogs tillsamman i en bänk för att vid behov användas. Huskatten hoppade då upp på bordet. Tröskmannen slog förargad till honom. Han kom ned så olyckligt att han kom ned i vällingen i bänken, varvid locket föll igen.

I samma ögonblick kom en av husfolket in. Tröskmannen ville ej visa att han slagit till katten varför han ingenting sade. Strax därefter gick han. Då han händelsevis året därpå kom förbi fordrade artigheten att han gick in till sitt förra husbondefolk för att efterhöra deras välbefinnande m. m. Jo, för all del hälsan och matlusten stod dem bi och ingenting märkligt hade inträffat undantagandes katten, som totalt försvunnit samma dag tröskmannen slutade arbetet på gården. Nåja, större olyckor kunde man råka ut för. Tyvärr hade man ej något särskilt att bjuda tröskmannen på men ville han hålla till godo med en tallrik bänkavälling, så var så god. Tröskmannen fick nu ursäkta sig med att han nyss ätit. Hur många år det gick innan gårdsfolket hittade katten är obekant.

Denna och andra historier drog Hofström och hans kamrat upp i minnet en kväll de talades vid om snusket på gården. De beslutade lämna gården dagen därpå, vilket också skedde, trots att husbonden, som trodde han lämnat dem för dåliga villkor, erbjöd sig att förbättra dem.

Under det de gingo vägen fram föreslog kamraten att de skulle ta sig över till Danmark. Det var Hofström med på. Huruvida överfarten var fullt legitim är ej klarlagt. En fiskare i närheten av Laröd satte dem över till norra Själland.

Den första natten lånade de hus hos en kolbrännare där. Han rådde dem att söka arbeten på södra delen av Själland bland de stora herrgårdarna, varför de gingo söder ut. På vägen dit träffade de en bonde, som frågade dem om de sökte arbete. I så fall behövde han dem. De antogo arbudet. Eftersom han gjorde några grundförbättringar kommo de att bli hos honom flera månader. Han var den bäste arbetsgivare Hofström någonsin haft. Danskarna var utan undantag mycket vänliga mot dem och om de en gång fingo en sådan fråga, som "Vad ont har ni gjort? Har ni slagit ihjäl svåger eller bror, piskat far eller mor, för något slemt har ni gjort, annars hade ni sa gu inte här kommit", så var detta blott skämt och syftade därpå att förr i tiden många rymde till Danmark om de gjort något galet hemma i Sverige.

Bondens stolthet var hans hästar, kor och grisar, de skeno av välmåga, och för tröskmännen, som kommo från magrare orter var skillnaden mellan de danska djuren och kreaturen hemma slående.

Särskilt hästarna kunde ha passat vilken adelsman som helst. I förtroende talade bonden om hur det tillgått då han fick så fina hästar i stallet. I likhet med Flyingehingstarna i början på 1800-talet fingo de kungliga hingstarna ej användas till gemene mans ston, detta för att rasen i desto större heder skulle hållas. Nu gingo emellertid de förnäma hästarna på bete i en vång, väl innestängd. Ett par män, kallade vangemänd hade uppsikt över dem. Nu tog bonden tillsamman med en granne en dag till vangemänden med brännvin och söpo till "pels" med vangemänden så att dessa kommo under bordet. Kvickt fingo nu bonden och grannen tag på nyckeln, samt finge in sina märror till hingstarna med det resultat, som man nu kunde se. Ej undrar man över att bonden var stolt över sina hästar!

Själv var bonden nykterhetsman, om man med nykterhet menar det, som en skånsk skald skriver:

De nog bäst la bli allt vad fylle heder,
bara jag får mina tre suppar då jag eder.

Ja nog tog bonden sina både tre och fyra supar till maten, men vid intet tillfälle var han berusad i ordets mening. Han talade också ofta om de slemme svenskes dåliga dryckesseder; hur de i fyllan var elaka mot kone och börn. Något dylikt gjorde sig ingen dansk skyldig till, undantagandes skarnfolk. Bonden räknade dock ej till svenskar innevånarna i Skåne, Halland och Blekinge, som ju i språk m. m. närmade sig Danmark.

Orsaken till denna hans uppfattning av svenskarna torde haft sin grund däri att många svenskar som annars var både nyktra och hyggliga hemma, då de kommo till Danmark togo sig ett bastant rus och icke sällan uppträdde övermodigt och bråkigt. Bonden som varje vecka körde till Helsingör med jordbruksprodukter var nog ofta i tillfälle att göra iakttagelser om de många nationaliteter, som på den tiden besökte staden

Vid denna tid var Öresundstullen fortfarande obligatorisk för alla, som seglade genom sundet. För Helsingör var tullen av stor betydelse, ty skeppen begagnade dröjsmålet med att proviantera m. m., och upphävande av tullen 1857 var närmast en katastrof för staden.

Då bonden ej blott sålde smör, ost m. m., utan även kött och fläsk både från egna och uppköpta djur, var Hofström med som hjälp flera gånger.

(Forts.)

ANNONSERA
i LAHOLMS TIDNING
— ortens eget annons- och nyhetsorgan

En bondestrejk i Halland år 1742

— Av folkskollärare Nils Edberg, Halmstad —

På Brännö (Brenne) säteri i Torups socken bodde Högvälborne Baronen, Major Carl Ludwig von Blumenthal. Han hade en mängd underlydande frälsebönder i Torups, Kinnareds och Breareds socknar och synes ha varit väl sträng i sina fordringar gentemot dessa.

Det gick slutligen så långt, att bönderna helt enkelt beslutade strejka och för sammanhållningens skull uppsatte de följande skriftliga överenskommelse:

"Såsom wij Åboar uthi Torup och Kindare Sochn hafwa ingåt ett sådant Skrå oss emillan emedan det står til Gud och Hans Kongl. Maj:tts och Cronans händer, så giörom wij intet Dagswärcke eller Skiuts eller Kiörslor eller något annat, Ost eller Smör, undantagande sielfwa skatten som våra Förfäder hafwa erlaght. Och nu hafwa wij ingåt ett sådant Contract oss emillan såsom Boerne (?) hafwa giordt sig emillan, så at den som bryter eller slår sig ifrån detta Contract skal strax wara skyldig til femb Dahlers wite som skal strax uttagas såsom wij med wår namn och Bomärcken betyga: af Ifwebo den 31 majus 1742."

Härunder är icke mindre än 95 namnunderskrifter

Bönderna hade även avlåtit en skrivelse till Kongl. Maj:t, skriven av en renskrivare Jens Hök men författad av gamle kontrollören Bodde Baaz, båda i Halmstad. Bönderna hade i denna skrivelse anfört och vidhöllo detta som försvar vid rätten, att Blumenthal hade:

1. utkrävt av dem vardera 5 daler i kontribution, oaktat denna skatt för länge sedan var upphävd,

2. krävt av dem för många körslor,

3. krävt för mycket arbete av dem med dikning och grävning vid säteriet Brännö, samt

4. tvingat dem till arbete med höstnad m. m. vid några av sina ödehemman.

De säga sig varit tvungna att göra sin överenskommelse för att vara säkra till sina liv för unge Blumenthal

Urtima ting hölls dagligen härom under tiden 7—15 juli, då utslaget kungjordes. Rätten hade sökt få reda på upphovsmannen till denna "sammangaddning" och denne skulle vara "Uhlabodjäknen", klockaren i Uhlabo, Gunnarps socken Lars Knutsson Fagerström.

Blumenthal bemötte böndernas påstående att deras hemman ej vore riktiga frälsehemman utan endast av kronan pantsatta med dokument från 1652, däri de av drottning Kristina överlåtits med full äganderätt mot ett större kontant lån.

Rätten, som synes ha uppfattat böndernas strejk nästan som upprorsförsök, gav också baronen rätt. Två nämndemän, Nils Mårtensson i Ölisjö och Johan Nilsson i Boås, blevo avsatta från sina ämbeten såsom ovärdiga o. bönderna dömdes förlustiga sin städjerätt och att avflytta från sina hemman, så vida de ej med Blumenthal kunde förlikas, d. v. s. gå in på alla hans fordringar. Därjämte skulle de gemensamt ersätta hans och tingsrättens kostnader med 203 daler silvermynt.

Säkerligen gingo de stackars frälsebönderna inga glada dagar till mötes efter sin strejk 1742.

PROSTEN PEHR OSBECKS OSTINDISKA RESA

Hasslövsprästen, som var Linnés lärjunge och företog en resa till Ostindien.

För LAHOLMS TIDNING
av teol. o. fil. kand.
BROR JANSSON.

Prosten Pehr Osbeck i Hasslöv är säkert den präst i södra Halland, som blivit mest känd bland de äldre prästerna. Det är inte i främsta rummet hans präst tjänst, som gjort honom berömd. En präst utför oftast sin gärning i det stilla och tysta. Hans arbete syns inte så mycket. Prosten Osbeck är välkänd för alla hembygdsvänner genom sitt arbete "Utkast till Beskrifning öfver Laholms Prosteri". Denna bok är en ovärderlig källa för dem som vilja veta gamla sydhalländska förhållanden.

En annan bok gav Osbeck ett aktat och berömt namn, bland naturforskare. Den handlar om hans ostindiska resa och bär denna långa titel: "Dagbok över en Ostindisk Rersa åren 1750, 1751, 1752 med anmärkningar uti naturkunnigheten, främmande folkslags språk, seder, hushållning m. m. På fleras åstundan utgifven af Pehr Osbeck, Kongl. Sw. Wettenskaps societetens Ledamot". Boken utgavs i Stockholm 1757.

Osbeck var tidigare en av Linnés lärjungar och det var denne, som rekommenderade honom att vara skeppspräst på en ostindienbåt. År 1750 antogs Osbeck till skeppspräst på ostindiska kompaniets tredäckare Prins Carl. Skeppet skulle gå ända till Kina.

Under färden förde Osbeck en noggrann dagbok över sådant som han ansåg vara av intresse. Flera dittills okända örter påträffades av Osbeck. Han gjorde beskrivningar på dem och sände dem sedan till Linné, som införde dem i en botanisk bok, som skulle tryckas under namn "Species plantarum".

Den 18 nov. 1750 for Osbeck till Göteborg, varifrån fartyget Prins Carl skulle avgå. Det hade 130 man och låg segelklart i hamnen.

Osbeck för mycket samvetsgrann dagbok. Han antecknar sina iaktagelser och berättar, när man nådde fram till olika platser. Den 6 dec. såg man Färöarna. Höga berg täckta med snö höjde sig där och havet brusade väldigt omkring öarna. Om Färöarna berättar Osbeck, att folket där gräver ned fårtalg i jorden och brukar den, då den är rutten i stället för smör eller olja.

Den 7 jan. nådde fartyget Spanien. Osbeck berättar om invånarna och deras seder samt om en del egendomliga växter och djur, som han lägger märke till. Han besöker också kyrkorna där, vilka äro synnerligen ståtliga och vackra. Bl. a. besöker han katedralen i Cadiz som är helgad åt Franciskus Xavier. Xavier var en av de första, som predikade kristendomen i Japan och led martyrdöden där. Han blev sedan begravd i Cadiz.

Den 30 mars 1751 nådde man till Kanarie-öarna. Osbeck antecknar, att han såg massor av flygande fisk samt svalor, som voro alldeles lika våra ladusvalor. Flera olika slag av fiskar ådraga sig hans uppmärksamhet.

I maj grepos flera av häftig feber. Några av besättningsmännen avledo. Man tålte inte det tropiska klimatet, som sedan ändrades häftigt. Ombytet gjorde att flera blevo sjuka. Inte mindre än 22 man måste på en gång ligga till sängs.

I mitten av juni började Asien att synas. Det är östra delen av Java, som man ser. Man går iland trots svårigheterna. Korallgrunden äro besvärliga, men man kommer lyckligt iland. Folk stå undrande och tvehågsna på stranden, ty man vet inte om främlingarna äro vänner eller fiender. När tveksamheten gått över, bjödo invånarna ut nötter, höns ägg, buffeloxar, hängmattor m. m. I betalning togo de spanska silverpenningar, näsdukar, speglar, glas m. m. Efter en tids uppehåll går färden vidare.

Efter 5 månaders och 4 dagars resa från Cadiz i Spanien kom man äntligen till Huam-pu, som ligger i Kantons älv eller Ta-ho. Alla europeiska skepp, som driva handel i Kanton ha här sin ankarplats. På båda sidor om floden ligga stora sidlänta fält planterade med ris. Inte mindre än 17 europiska fartyg lågo vid ankarplatsen.

Osbeck omtalar en hel del av Kinas historia och geografi. Om Kinesiska muren säger han bl. a. "För att hindra tatarernas strövtåg lät kejsar Chi-ho-ham-ti uppsätta den bekanta muren 200 år före Kristus. Muren är av tegel 500 svenska mil lång, 30 fot hög, 5 fot tjock och kanske mer på sina ställen".

Om maten heter det bl. a. att grodor, som kinesen kallar kåp-na, säljes här på gatorna. Man binder ihop dem med ett band över ryggen och bär dem så levande i korgar. Grodorna smaka övermåttan väl, fast jag, säger Osbeck, ej annat ser än att de litet skilde sig ifrån våra allmänna paddor.

Beträffande svinen, som man har i Kina, säger Osbeck, att de äro lika dem, som man har i Sverige. Men de äro renliga och därför födas de som hundar i husen.

Man hade inte något problem med lokal, då man skul le anordna teater och skådespel. En ställning slogs upp tvärs över en gata och stolar sattes ut, där folket fick sitta. Kineserna hade mycket roligt av skådespelarnas sjungande och skriande. En del åskådare sutto på hustaken och föreställningen gavs gratis åt folket.

Efter fyra månader och tio dagars vistelse i Kina an träder man hemresan den 4 januari 1752. Lasten bestod till största delen av te och silke. Osbeck har under vistelsen varit ständigt sysselsatt med att samla märkliga växter, som han för över till Sverige. Det är i synnerhet växter, som han samlar. Men han gör också många iakttagelser beträffande djur världen och beskriver märkliga djur, som han får se.

Då man färdats i 63 dygn, når man Goda hoppsudden. Osbeck gör en del observationer beträffande havets fiskar och växter. Sjömän bruka ta med sig en del växter och djur från Kina, men när man kommer vid trakten av Afrikas sydspets, så

(Forts. å nästa sid.)

Lokalinventering för småindustri företas i Halland

Varbergs hantverks- och industriidkareförening hade i går kväll inbjudit hantverkare och småindustriidkare i Varberg och Varbergstrakten till ett sammanträde på hantverksföreningens restaurang, varvid landssekreterare Robert Magnusson, Halmstad, gav en orienterande redogörelse för verksamheten inom Hallands Företagareförening.

Sedan trädgårdsmästare Alrik Smedman hälsat de närvarande välkomna, varvid han särskilt vände sig till kvällens talare och representanter för grannkommunerna, överlämnades ordet till landssekreterare Magnusson, som inledningsvis nämnde att det i landstinget väckts en motion om att på landsbygden inrikta sig på en del hantverks- och småindustrinäringar som komplement till jordbruket. Halland är ju ett typiskt jordbrukslandskap, men här liksom överallt annorstädes har ungdomen de senaste åren allt mer dragits till städerna. Företagareföreningen vill emellertid hindra denna utvandring genom att föreslå hantverk och småindustrier som påbyggnad av jordbruk och smånäringar. Han erinrade också om att företagareföreningens styrelse är sammansatt av representanter från kommunerna och hantverkarnas organisationer, och syftet är att skapa lönande småindustri, lämna råd och upplysningar till hantverkarna samt bedriva en viss låneverksamhet. 62 kommuner har redan tecknat andelar i föreningen, ett femtiotal enskilda personer samt ett tiotal hantverksföreningar, däribland Hallands hantverksdistrikt. Tal. hoppades bl. a. kunna "locka" en del småföretag från angränsande län över till Halland, och det finns även ett visst intresse bland hantverkarna, främst i Jönköpings län, att förlägga småindustrier hit. Svårigheterna med lokaler och arbetskraft har dock gjort att dessa planer ej kunnat realiseras. Företagareföreningen har emellertid igångsatt en inventering av lediga lokaler i länet, som skulle lämpa sig för småindustri.

Meningen är att föreningen snarast skall tillsätta en konsulent, som bl. a. kommer att ha till uppgift att vara kontaktman mellan medlemmarna och föreningen.

Beträffande långivning upplyste talaren om, att det kommer att bli fråga om tioåriga amorteringslån, men att föreningen ej skall låna ut pengar utan utfärda en statlig garanti, som i bankerna skall gälla som borgen. Räntan på lånen skall förslagsvis uppgå till 4,5 procent. Landssekreteraren betonade också, att det för nyetablerade företag är av vikt att få hjälp av kommunen, t. ex. med tomt, elkraft m. m. Huvuduppgiften för företagareföreningen är dock rådgivningen i olika former samt långivningen till medlemmarna.

Efter landssekreterarens anföoch hr Smedman riktade slutligen rande följde en livlig diskussion, ett tack till tal. och hoppades att Varbergs hantverksförening snart skulle teckna andelar i företagareföreningen. Ett 30-tal personer deltog i mötet.

Sjusovande flicka fick risbastonad av retad fader

En på sitt sätt tragisk familjeinteriör rullades upp inför Hallands mellersta häradsrätt vid torsdagens sammanträde i Falkenberg, där en lantbrukare stod instämd för misshandel av sin egen 24-åriga dotter, som vårdats på Hallagården i Heberg och förtidspensionerats men som tills på sistone vistats i hemmet. Faderns häftiga humör kokade över en tisdagsmorgon i somras, då dottern sade sig inte orka gå upp så tidigt och fadern gick in i hennes sovrum och gav henne en risbastonad. Hans tilltag kostade honom nu 30×2 kr i böter och 100 kr i skadestånd.

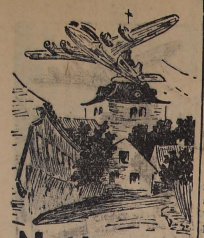
Svaranden såg långt ifrån ut som någon notorisk barnaplågare och hade på det stora hela bara gott att säga om sin dotter, som inlämnat stämning mot honom för misshandel.

Enligt polisrapporten och flickans egen berättelse hade misshandeln ifråga inträffat tisdagen den 5 juli i år. Flickan hade på måndagskvällen varit på besök hos en broder i Falkenberg och kom hem först vid 10,30-tiden på kvällen. Vid 4-tiden på morgonen började man arbeta hemma på gården och modern gick in för att väcka henne. Flickan gick dock inte upp, utan kände sig trött och slö och somnade in. Än en gång var modern inne hos flickan men hon gick inte upp. Då fadern — enligt egen uppgift vid 5,30-tiden på morgonen — kom in fick han reda på att dottern inte gått upp. Han gick och bröt ett rönnspö, gick in i dotterns rum, drog av henne filtarna och gav henne 6—8 rapp över låren och benen samt innan han gick ut också en kraftig örfil, så att blåmärke uppstod över ena ögat. Flickan tog emot bestraffningen utan att klaga och det enda skydd hon sökte var att resa sig upp i sittande ställning.

Fadern erkände att han agat henne men att han blivit mycket arg, då hon inte gick upp för att hjälpa till. Flickan hade annars varit mycket villig och duktig i hemmet. I somras hade hon dock "börjat springa ute" för mycket, tyckte han. Hon kunde försvinna hemifrån på lördagen och komma tillbaka först frampå tisdagen eller onsdagen. Var hon höll hus visste han inte, men trodde att hon vistades hos sin fästman.

Såväl fadern som flickan tillstod i övrigt att det rådde ett gott förhållande i hemmet men att fadern en gång tidigare piskat henne, då hon kivades med sina mindre bröder. Hon begärde nu 200 kronor för kroppsligt och själsligt lidande.

Efter enskild överläggning dömde rätten fadern att böta 30×2 kr samt att utge skadestånd till dottern med 100 kr.

Nytt och flytt

Dagens namn:
GERHARD.
Solen går upp kl. 6.02 och ned kl. 18.05.

Morgondagens namn:
SIGNILD.
Solen går upp kl. 6.04 och ned kl. 18.03.

Måndagens namn:
ENAR.
Solen går upp kl. 6.06 och ned kl. 18.00.

Dagens dikt:

Lönnarna flamma, vildvinet brinner,
havets färger av höstens bäres
medan livet själv förtäres
dagen dör och försvinner.
(JOSEF OLIV.)

Förtuiseende

En arabisk försäljare av gamla romerska mynt i närheten av pyramiderna har fått lov att övergå affärerna. Mynten har stämpeln 50 år f. Kr. Polisen påpekade att romerna 50 år före Kristus trol:en inte visste att han skulle komma till världen.

Dagens utrikesrapport

En representant för Nigerias myndigheter har anlänt till den portugisiska huvudstaden. Han skall i Europa "inköpa" en general för Nigerias polisstyrka, två hovdamer och två goda fotbollsspelare.

Jättechampinjon

En trosayngling hittade härom dagen vid Trosa skjutbana en verklig jättechampinjon. Hatten hade en diameter av 45 cm. och vikten var 1,4 kg. Den som har sina vägar till Trosa kan nu få se den i stadens bokhandel.

Två för mycket

En f. d. amerikansk officer i Los Angeles begärde skilsmässa från sin 51-åriga hustru för att hon inte talat om att han var hennes sjunde make. Mannen, som var 65 år gammal, uppgav att han trott sig vara hennes femte man.

— Hurudan är den där gamla bilen du köpte förra månaden?
— Jo tack. Varenda del på den väsnas — utom signalhornet!

— Anser inte herr Svensson att en kvinna kan föra själv?
— Jo, om hon är i stånd att försörja en man.

Ryggskott

Två unga kowboys har haffats av hollywoodpolisen för olaga jakt. De har roat sig med att skjuta långbyxklädda unga damer i stjärten med luftbössa och fröjdat sig omåttligt åt offrens skrämda hoppande. Jakten som bedrevs längs Hollywood Boulevard, där det vanligtvis vimlar av sköna damer, resulterade i en bedrövlig brist på kvinnlig fägring till dess polisen avbröt spärrelden. Jakten är olaglig, både vad villebråd, tid och plats beträffar, förklarade polisen och burade in ynglingarna, som lystrar till namnen Theodore Gustavsson och Robert Ross.

eGeneral X, landets mindre officer, men kanske den skickligaste har en förmåga att hålla ordning och disciplin som få. Att han någon gång visar temperament kanske den här bevingade satsen om honom kan ge belägg för:

— Då blev den lille förbaskad, reste sig i sin fulla längd och slog näven i golvet!

i dag

Den gråtande tungviktsboxaren Joe Walcott är f. n. i Rom. Då han fällde Olle Tandberg till marken grät han som bekant strida tårar över att ha behövt behandla den gode Olle så där hårdhänt. Nu har tidningarna meddelat, att den väldige negern haft det stora nöjet och den stora äran att kyssa hans heliga hetet påvens fot. Tidningarna har omtalat, att Joe Walcott även därvid fällde strida tårar. Och nu går Jersey Joe och tittar på märkvärdigheterna i Rom. Colosseum bör väl intressera en ringhjälte som han.

På ruinerna av de gamla märkliga byggnadsverken i Rom klänger väl vinrankor antar vi. Men för att få se mogna druvor på kalljord behöver man doek inte resa till Italien. Den ljuvliga synen kan man få se redan i Laholm, närmare bestämt hos Laholms Tidnings hyresvärd Gustaf Jönsson. Just som vi börjat skriva på texten i den här spalten kom hr Jönsson in till oss med ett stort fat med härliga druvor, vilka vuxit på hans gård vid Smedjegatan. Druvorna var som sagt fullt normala, men frågan är, om de ändå inte hör hemma på vår avdelning för naturens under. Hur som helst så konstaterar vi, att de smakade bra och tackar för presenten.

Typograferna tyckte också att druvorna var goda och tackar. (Sättarens anm.)

— — —

I Palermo i Italien har man korat "Miss Europa", vilket väl för herrar prisdomare varit ett rätt angenäm sysselsättning. Den skönaste bland de sköna befanns en 20-årig franska vara, mademoiselle Juilette Figuras, vilken som redan namnet säger hade en ypperlig figur. Sveriges representant — "Miss Sweden" skall det ju heta för att låta piggt och krytt — blev inte ens placerad. Hon var för blond och snäll och oskyldig.

För ett par år sedan blev en gäst på en restaurang i Göteborg arresterad av polisen. Man fick för sig, att det var en kärl som var förklädd till kvinna. Efter pinsamma förhör och kroppsliga undersökningar på polisstationen kunde polisen till sist fastslå, att fruntimret i fråga faktiskt var ett fruntimmer. De studerande vid Chalmers högskola i Göteborg har som bekant fått smeknamnet Emil. Med anledning av den sorglustiga historien med fruntimret i kvinnokläder på restaurangen erbjöd sig en Emil vara göteborgspolisen behjälplig att undersöka och avgöra, om kvinnor på restauranger och event annorstädes verkligen äro kvinnor. Den prisnämnd, som nu tagit ut "Miss Sweden" bör till nästa tävling kompletteras med nämnde hr Emil vid Chalmers. De svenska kvinnornas ära fordrar detta. Ty med en något annorlunda uttagningsnämnd här i Sverige skall nog "Miss Sweden" kunna placera sig i nästa Europatävling.

— — —

Hemvärnets riksorganisation har sänt oss en ny broschyr och bett oss att omnämna den lilla skriften i tidningen. Det skall vi med nöje göra, ty hemvärnet är värt allt det stöd och all den propaganda det kan få i både fredstid och då det är fara för krig. Det är en liten lättläst trevlig reklambroschyr, som man nu gett ut. På ett utmärkt sätt skildrar den hemvärnets organisation och arbetsuppgifter, och trevliga illustrationer gör broschyren särskilt tilltalande. Vi instämmer med dess uppmaning: Om Ni inte är med i hemvärnsrörelsen, gå då med, ty i hemvärnet får Ni lära Er många nyttiga saker, där får Ni uppgående kroppsövningar i skog och mark och där finner Ni kamratlig samvaro!

— — —

Trettiosju exemplar av de mycket omtalade tyska folkbilarna kunde man se i Laholm i går. Emellertid gick de inte bara hallåningarnas utan även alla övriga svenskars näsor förbi. Man bör kanske för att tala fullt korrekt säga att de åkte våra näsor förbi. Och närmare bestämt åkte de på statens järnvägar. Det var en leverans från brittiska zonen i Tyskland till Norge, och under transporten dit blev bilarna stående här i Laholm under en paus i resan. Det skall ju vara bra bilar. Åtminstone bra för sitt pris. Men man får nog säga, att de ser lite dystra ut. Fast det spelar nog inte så stor roll. Snart får vi säkert se dem på gator och vägar, antagligen i större antal än de gamla tyska bilarna DKW.

— — —

I går var det höstdagsjämningen, och nu är vi alltså inne på vinterhalvåret. Än så länge är det emellertid om inte precis sommar så dock en ovanligt vacker höst. Över den kan man glädjas alldeles bortsett från att en sådan höst kommer arbetet på åker och äng att gå undan bättre och att en sådan höst sparar på bränslet.

Det är visserligen en hel vecka till den första oktober, men vi vill ändå erinra om att kvartalsprenumeration nu bör förnyas. Så vill vi be våra vänner och gynnare att stötta på vänner och bekanta att prenumerera på LT, om det nu till äventyrs finns några som ännu inte har tidningen. En dylik påstötning kan man göra med det allra bästa samvete i världen, ty LT är faktiskt värd mer än sitt pris.

Tack för i dag! Trevlig veckohelg!

Petrus.

Potatisplockare

Av KALLE I DALEN.

Himlen välver sig blå och hög över byn, över gärdena och skogen och åsarna, som blånar i ett fjärran horisonttäcken. Högt uppe plogar vildgässen mot söder i välordnade pärlband under ljudande rop. Från någon bondgård svarar dem tamgässen, strävt och illsket. Luften är klar som glas, och man tycker sig kunna se långt bortom de breda åsryggarna, där himlakupan stupar ned i lysande blekblått och ger ljusrum åt senhöstens rena pastseller.

Borta i backsluttningarna har björkarna tänt sina stela, gula lågor. De står som flammor bland den mörka lövskruden och de gula stänken brinner i höstens skarpa slagskuggor. Det är kavlugnt och alla ljud hörs på otroligt långa avstånd.

Från en gård borta i byn hörs nu larm och stoj i den stilla morgonen. Rop och skratt och prat blandas med ljudet av vagnskrammel och slamret av hackor. Det är nu den tiden potatisen skall upp ur jorden och i dag är det storsamling av plockare i hos Nygårdsbonden. Det är väl en femton stycken minst som nu efter frukostmålet drar ut mot åkern. Plockarlaget består av både gummor och skolpojkar och flickor från skolåldern till obestämd ålder. Det är svårt att skrapa ihop folk nu i plocktiden och man får sno vida omkring för att få ihop en samling. Förr var det vanligt med så kallad potatishjälp, där välfägnaden skulle ersätta kontanterna, men nu lejer man sitt folk. Men trots allt är det något av fest över den brokiga skaran, där den drar ut i den höstklara dagen till det frestande arbetet. Ty att gå med krokig rygg dagen lång frestar verkligen på, i all synnerhet för de äldre. Helst vill man gå ensam med husets folk på den tröstlöst stora åkern och plockar. Nu går arbetet lätt, när man är många och pratet går också dagen i ända i kapp med de slamrande hackorna och potatisarnas smatter vid nedslagen i korgarna.

Här går nu Nygårdsbondens lag i en lång rad på åkern i det stigande solljuset, en färggrann klick av levande liv mot den svarta åkern. Potatisen ligger uppkörda i fårorna och lyser vita och röda i myllan. Drängen och gårdens son har jämt schå med att gropa upp potatisfårorna och köra hem de plockade rotknölarna till gårdens källare. Men det går allting, ty det är en rolig arbetsdag med allt folket, och inte alls långtråkigt. Skratt och rop och skrik och då och då en liten sångstump från truppen hörs dagen i ända.

Flickorna, en del i overalls och en del barbenta i små kjolstumpar, går i ett led för sig själva. Därefter kom mer pojkarna — allderles för små för dem, tycker flickorna, och så längst ut på ena flygeln några äldre fruntimmer i trista, grå långkjolar och huckle. Hackorna slamrar i kapp med alla munnar och hela kaskader av potatis smattra ideligen mot korgarnas envirke.

Gumflocken på flygeln sköter om sin part av byskvallret med gammal vana och färdighet. Det är en hel del att nagelfara, om prästens och skollärarns, om den eller den lilla byskandalen, ny eller årsgammal, om handlarns varupriser, som det alltid är något fel med, om högt och lågt, om högfärd digt folk och styggt folk, om kaffekalas och bröllop och begravningar, om över huvud taget allt av gott och ont — mest det senare — som rörs, lever och andas in om en sockengräns' snäva område. Munnarna går, huvudena vaggar under huckelna, tankarna mal och rotar i den feta skvallermyllan lika ivrigt som hackorna rotar i jordens mull efter de sköna potäterna...

— Ack ja, åck, åck, åck — bevares väl...

Småpojkarna roar sig då och då med att leverera små bataljer sins emellan med jordkokor och potatis och bli åthutade av gummorna. Flickorna har sitt för sig och det är inga blyga ljuvheter precis som de tisslar om och fnittrar åt från senaste dansbanekvällen eller träffen med den eller den pojken. De är fullt med den moderna tidens så kallade nöjeskultur och resonerar fritt och otvunget om de mest delikata saker. Men mest om dans och pojkar med fräs på och de senaste klämmiga bitarna från banan. Det är då inte vidare hejjut på bonddanspanan så här års, men, gudskelov, är det lätt att komma in till stan med bilen eller hoja bakpå med någon grabb på snatterdonet.

— Åh, ni må tro då va smaskens på Paviljongen i söndags kväll. Bara prima grabbar å fullt må skoj!!

Och den långa, ljusa flickan med den illröda overallen kostar huvudet tillbaka, ser med drömmande ögon ut över fältet, fattar tag om hackskaftet som vore det en kavaljers midja och tar några vaggande danssteg och nynnar den senaste schlagern.

En av gummorna på flygeln stöter sin kamrat i sidan med hackan och fnyser:

— Tvi vale, sån ungdom här finns nu för tiden, säger hon och nickar mot den röda overallen. Annat va då i min ungdom. Ack, åck, åck — bevares väl...

Och solen lyser och stiger högre i den blå rymden, vild gässen drar i pärlband och kilar där uppe över alla berg och tak, hackorna slamrar och potatisen regnar i korgarna. Nygårdsbonden kommer gående över åkern med långsamma steg och ser över sin tillfälliga arbetsstyrka. Det blir bra med potatis i år, stora och jämna och klara i skinnet. Men han ser inte glad ut ändå just. Han går och tänker på ekonomien, på de konstiga tiderna, på hur litet han får för sin gröda. Vår Herre har väl gett med rund hand i år, men ingen tycks vilja uppskatta gåvorna. Visst har det blivit litet bättre för landsbygdens folk, litet mer kontanter för produkterna,

(Forts. å sid. 5).

Våra vänner

För LAHOLMS TIDNING av dir. JOËL PAULSON, Halmstad

För många år sedan var jag på besök i ett burget bondehem i Västergötland och den omkring 60-årige lantbrukaren visade mig de olika rummen i byggnaden. I ett av dem hängde en minnestavla över hans avlidna moder. Där stod på den bland annat en vers som han började på att läsa, men som han icke hade glasögonen på sig gick det knaggligt, varför jag erbjöd mig läsa den högt. Där stod:

Ej dag, ej stund förgick,
då jag din huldhet ej försporde,
men bort du gick och jag ej fick
dig löna som jag borde.

PROSTEN PEHR . . .
(Forts. fr. föreg. sid.)

träna de bort ett eller dö. Skillnaden i klimat är för stor.

I slutet av juni 1752 är man äntligen hemma i Göteborg igen. Resan hade varit rik på upplevelser men också ansträngande och farofylld.

Åtta man hade dukat under av sjukdomar under resan och några hade inte und gått att ta skada till hälsan under den långa färden.

En som uppmuntrade och intresserade Osbeck till att göra noggranna dagboksanteckningar under den Ostindiska resan var Linné. Denne hade inte räknat fel. Osbeck hade verkligen ögonen med sig och hans vetgirighet och noggrannhet gjorde honom till en god forskare. Linné hade många berömmande ord om Osbecks anteckningar över vad han sett under resan.

Osbeck säger om strapatserna under resan bl. a. "Jag har trängt fram på Java, där krokodiler vakta skogen, i Kina där solhettan på de kala höjderna, rövare på landsvägarna äro en dagelig plåga, på Assensionsöen, där solen själv utkläcker sköldpaddornas ägg och på kort tid utmattar den livligaste ungdom." Osbeck fick ej fara att man värderade hans forskningar men däremot rönte han aldrig den uppskattning, som han säkert förtjänat.

Som präst i Hasslöv framlevde Osbeck sina dagar. Han hade sedan inte tid att ägna sig åt naturvetenskapliga studier annat än på lediga stunder. Han berömdes också av sina församlingsbor, som en präst värdig i lära och leverne, och som en ärlig och fridsam medborgare. Osbeck älskade bygden och var en folklig och älskad präst. Han kunde också på grund av sina kunskaper ge sina församlingsbor hjälp vid sjukdomar och olyckor.

När jag hade läst versen vände jag mig mot den store kraftige bonden och såg då några stora tårar rulla utför hans kinder och han kunde icke få fram ett ord på en lång stund. Han hade tydligen i sin mor haft en vän, den bästa på jorden, men kanske icke blivit klar här. Över förrän hon var borta och då tillfällena att tacka och värdera henne också voro borta.

När jag påminner mig denna händelse, tänker jag på att det är tusenden och åter tusenden som är i samma situation som denne bonde. I yngre år, när nära och kära äldre anförvanter voro i livet, voro vi ofta så kortsynta. Vi förstod inte värdera och uppskatta deras kärleksfulla omtanke om oss. Detta smärtade dem nog ibland, fast de ingenting nämnde härom. Först när liemannen hämtat dem och vi blivit äldre började vi tänka på vår försumlighet härutinnan och att vi mistat vänner i vilka intet svek fanns. Någon har sagt: "allt vad som är ärligt ment kommer försent", och det är nog en stor del sanning häri. De verkliga vännerna i livet bör vi värdera, ty de äro icke så många som vi i våra ungdomsdagar tror. Nej, det är många av vännerna som äro lika svalorna: De komma och flyga med lyckans sommar. Detta har vi nog litet var erfarit. Däremot, de vänner som stannar kvar hos oss även i olyckans och motgångens dagar kan vi icke nog värdera.

På en fråga i en skola vad som menas med en vän, svarade en liten gosse nog så riktigt: Med en vän menas en person som vet allt, både gott och ont om mig, men som ändå tycker om mig.

Det finnes en hel del ordstäv och visdomsord om vänner och jag nämner här några av dem:

Många vänner det är ingen, en kan vara allt. Utan vänner vore livet en öken, skaffa dig därför sådana. Välj vänner med urskillning, tom hus står öppet, fullt stängs till. Den där vill ha felfria vänner som i allt instämma i ens egna tankar, han får inga. Den bäste läraren är tiden, den bäste vännen är Gud. Goda vänner och god hälsa är mer värt än guld.

Av vänner i nöden går det tio på ett lod.

En vän vid hovet är bättre än en slant i pungen.

Åt och drick med din vän, men gör inte affärer med honom.

En vän som kommit till makten är oftast en förlorad vän.

Vid gästabudsbordet finnes fler vänner än vid fängelseporten.

Små sår och fattiga vänner skall man inte förakta.

Man skall icke söka få hela världen till vänner.

Arbetet är en god vän.

Alla som ler emot dig äro icke vänner.

En man utan en vän är som högra handen utan den vänstra.

Våra vänner kallar sig upprik tiga, men när det gäller att säga oss sanningen äro våra fiender stundom mera upprikti ga.

Det är ett bevis på vänskap, när två personer trivas tillsammans trots långa stunder av tystnad.

Vår bäste vän har en lön sig drömt, en moder ensam har det förglömt, säger Topelius.

Så finnes det en del människor som gärna vill tala om hur fina och förnäma vänner de har. När jag hör sådant tänker jag på skaldens ord:

Ett hav är denna världen
och vill du påcior vinna,
du nogsamt då skall finna,
du må till bottnen gå;
ty itt på ytan simmar
blott stickor, stör och strå.

"I ett hem där det från morgon till kväll är tråtor och gräl, trivs man icke väl."

Detta ordspråk kommer mig att tänka på en österländsk beträttelse. En kvinna infann sig en dag hos en vis man och beklagade sig över att hennes man var nästan ständigt ovänlig mot henne och att hon knappast kunde uthärda att leva tillsammans med honom. Hon frågade den vise om råd. Jo, sade denne, gå ut i öknen och sök få tag i ett lejon, tag så två hårstrån av lejonets man, lägg dessa under den huvudkudde på vilken er man sover och han skall bli vänlig mot er och förtrogen make och vän.

Ja, detta var bättare sagt än gjort, men höden är uppfinnings rik. Så tog hon ett färskt läckert köttstycke med sig och begav sig ut i öknen. Det dröjde icke länge förrän en stor lejonhanne kom emot henne och tycktes vilja slita henne i stycken, men hon kastade det medförda köttstycket till honom och själv kom hon lyckligt undan. Så fortsatte kvinnan dagligen under ett par veckor och de sista dagarna var hon bliven så god vän med lejonet, så hon fick klappa och smeka det, och nu var det en enkel sak att få tag i de två hårstråna ur lejonmanen. Hon gick till den vise mannen och talade om att hon följt hans råd, men att ingen förändring skett. Då sade den vise: Forsätt nu under en tid att vara lika vänlig mot er man som ni varit mot lejonet. Hon gjorde så och behövde sedan aldrig beklaga sig över en ovänlig man.

Vad vi hittinills sagt har huvudsakligen varit om personliga vänner, men förhållandet mellan nationerna är icke så olika. Ingenting är skönare att se än ett minnesmärke över en sluten fred, då två nationer i åratal dessförinnan har krigat mot varandra. Platsen i Sjöared där Knäredsfredens slöts är för mig som helig mark; men däremot när jag ser segermonumenten i vårt krigshärjade Europa och i all synnerhet i vår egen Nord, då tycker jag att jag skulle vilja som gamla testamentets folk klåda mig i säck och strö aska på mitt huvud, samt taga dumhetens skor av mina fötter i blygsel över att i synnerhet de nordiska broderfolken har kunnat få för sig att i sång, i monument och på andra sätt jubla och skryta över segrar över brödrafolk.

Det står på fredstenen i Sjöared: Tyst talar dansk tunga om "gränsestriden". Ja, mätte också svensk, norsk och finsk tunga tala tyst om gränsstriderna. Nordens folk äro nu Gudi lov vänner och det är därför mycket olämpligt att till exempel i skolorna tala för mycket om de krig vi haft med varandra; — det befordrar icke grannsämjan. Nyttigare saker har vi att tala om. Däremot är det inte riktigt när det står på stenen att vi skall tala tyst också om freden. Tredje versen i den 510:de psalmen i svenska psalmboken kan inte sjungas ofta nog:

Kom till oss på jorden, kom till oss med frid
där hämnande vredesmod glöder.

(Forts. nästa sida.)

Ett ax

Efter Hans Dalsgård.

JAG FANN ETT AX PÅ VÄGEN
AV HÄSTENS HOVAR TRAMPAT NER.
DÅ HÖSTEN SKÄNKT SÅ MYCKET GOTT,
EJ BONDEN SER
ETT ENSAMT AX PÅ VÄGEN.

JAG TOG DET UPP FRÅN VÄGEN,
DET BORDE INTE LIGGA DÄR,
MEN DET VAR LÄTT OCH UTAN KORN,
TY DET LÅG HÄR
ATT TRAMPAS NER PÅ VÄGEN.

DU VANDRINGSMAN PÅ VÄGEN,
DU GÅR SÅ STOLT — MEN SE DIG FÖR
ATT KÄRNA UTI SJÄLEN BOR,
TY ANNARS BÖR
DU KASTAS BORT PÅ VÄGEN.

Från färöiskan av Nils Edberg.

RADIO

LÖRDAG

Riksprogrammet:

6.15 Vardagsmorgon.
6.30 Nyheter och väderlek. Därefter: Tivolis konsertsals orkester. (Grammofon.)
7.10 Loffe & Co. Veckans amatörer presenteras av Elof Ahrle.
7.40 Morgonandakt. Pastor Tage Bentzer.
8.00 Nyheter och väderlek.
12.00 Klockspelet i Stadshustornet. Dagens dikt. Därefter: Folke Reinholdson spelar violin. Vid flygeln: Ragnar Dahl.
12.30 Nyheter och väderlek.
12.45 Skivnytt.
12.55 Tidsignal.
13.00 Vågor i lufthavet. Käseri av Karl-Erik Oygård.
13.30 Musik på lördagsmiddagen.
14.30 Höstkänning, naturstycken av C. T. Holmström. Uppläsning av Åke Falck (Göteborg).
15.00 Konsert av Malmö radioorkester. Dir.: Sten-Åke Axelson.
16.00 Frågor och svar om yrkesval. Sten-Olof Ohlsson.
16.15 Veckans löpsedel.
16.30 Väderlek.
16.40 Skolungdomens höstidrottstävlingar i Stadion.
17.10 Fönstret.
18.00 Helgmålaringning från Asbrickea kyrka i Västergötland.
18.10 Grammofonmusik: 1. Piemontesisk dans (Leone Sinigaglia) 2. Juvelarian ur »Faust» (Charles Gounod) 3. Intermezzo ur »På Sicilien» (Pietro Mascagni). 4 Bella figlia dell'amore, kvartett ur »Rigoletto» (Guiseppe Verdi) 5 Gopak (Mussorgskij-Dushkin). 6 Två gitarrer, rysk folkmelodi (arr Morton Gould). 7 You made me love you (Monaci-McCarthy) 8 Brasiliens ros, vals (Pim-Pim) 9 I'm getting sentimental over you foxtrot (George Bassman) 10 Vårt bästa är (Schreiber-Bolling) 11. Happiness, polka (H. Grant).
18.55 Meddelanden.
19.00 Nyheter o. väderlek. Dagens eko.
19.30 Waldimirs fördagspotpurri. Gäst: Raquel Rastenni. Köpenhamn.
20.05 Septemberrevyn. Strödda anteckningar i månadens marginal av Per-Martin Hamberg Conferencier: Henrik Dyfverman.
20.45 Gammal dansmusik av Gustav Egerstams spelmanslag.
21.10 Käringen mot strömmen Barbro Alving käserar.
21.25 Maurice Ravel: Stråkkvartett. Edur Garaguly-kvartetten (Carl Garaguly och Linee Berglund, violin. Tage Broström viola. och Gunnar Norrby. violoncell).
21.55 Två herrar och ett problem
22.15 Nyheter och väderlek.
22.30—24.00 Copacabana och Henry Lindblom presenterar Thore Ehrlings och Jørde-Finnbergs orkestrar samt Katie Rolfsens midnattsshow med Eric Gustafson m. fl.

Danska radioprogrammet lördag

6.15 nyheter. 7.00 gymnasik. 7.35 grammofon. 8.30 gudstjänst. 12.10 saxofonsolo. 12.30 nyheter, därefter konsert från National-Scala. 14.00 sång. 14.20 gladatoner på grammofon. 14.40 eftermiddagsbrev. 15.00 eftermiddagskonsert av kabaretorkestern. 16.20 barnprogram. 17.40 uppläsning. 18.00 grammofonkäseri. 18.45 nyheter. 19.15 hemvärnsfest. 20.00 populärkonsert av radioorkestern. 20.40 uppläsning. 21.00 underhållningsorkestern. 22.00 nyheter. 22.15 grammofonkäseri. 22.45 dansmusik från Wivex.

Vi bida med längtan den saliga tid,
då kämpande folk varda bröder.

De nordiska landen har alla fått korsmärkta fanor. Är nu detta en tillfällighet blott? Nej, jag tolkar det så att dess folk bör gå i eteln på jorden för orden: "Allt vad i viljen att andra skola göra mot Eder, det gören I ock dem".

Vem som sagt dessa ord det veta vi och de är inte sagda blott för att de låter så vackert.

SÖNDAG

Riksprogrammet:

7.45 Söndagsmorgon.
7.55 Tips för fritidsstudier.
8.00 Nyheter och väderlek.
8.15 Bygdekuriren. Vi bläddrar i Jönköpingspressen.
8.40 Parlo italiano. Italiensk lektion av fil. lic. Gösta Andersson (Uppsala).
9.00 En glad ton.
9.40 Jordbruksnytt.
9.45 Jordbruksfrågor och svar.
10.00 Grammofonkonsert. 1. Wilhelm Friedemann Bach: Sinfonia d-moll. 2. Antonin Dvorak: Den gyllene spinnrocken, symfonisk dikt op. 109. 3. Sergej Prokofjev: Konsert nr 2 g-moll för violin och orkester op. 63.
11.00 Gudstjänst i Betelkapellet (Baptistsamfundet). Predikan av pastor Ernhard Gehlin. Sånger ur Psalmisten: 16; 148: 3—4; 390; 6: 3 (Sv. ps. 15: 1—2, 6; 72: 4, 6; 3: 7). Inga Lindholm sjunger: Han föda skall sin hjord (Georg Friedrich Händel). Sångsällskapet Harmoni sjunger: Gud är vår starkhet (J. Brand, sättn. Otto Olsson) och Skåden liljorna (Gustaf Nordqvist). Postludium: Meditation (Otto Olsson).
12.40 Nyheter och väderlek.
12.55 Tidsignal.
13.00 Nej tack, ingen examen för mig! Typograf Ture Edbom berättar om sina läsvanor.
13.30 Musik på söndagsmiddagen.
15.00 Sjunga i blandad kör. Instruktionsprogram av Johannes Norrby. Medverkande: Akademiska kören.
15.30 Ett käseri av Gustaf Munthe ur samlingsverket »Det glada Sverige». Uppläsning av författaren.
16.00 Att hålla hus på landet. Hos unga »lanthushållare» i Lilla Lyckås.
16.30 Väderlek.
16.40 Det hände i september. Ett program för flickor och pojkar.
17.10 Amatörkrönika.
17.40 Ern Berreth sjunger Lieder av Robert Franz. Vid flygeln: Wilhelm Freund.
18.00 Aftonsång i Nora kyrka. Predikan av komminister Enar Landgren. Psalmer: 502; 418: 2—4; 353: 5—6. Kören sjunger: För den skull Jesu, led Du mig (Johann Sebastian Bach). Postludium: Min själ och sinne låt Gud råda, orgelkoral (Oskar Lindberg).
18.55 Meddelanden.
19.00 Nyheter och väderlek. Dagens eko.
19.30 Verskrönika med grammofon av Sven Lantz (Göteborg).
20.00 Konsten att läsa recensioner. Bengt Hjelmqvist talar fritt ur hjärtat.
20.15 Symfonikonsert av Radiotjänsts symfoniorkester. Solist: Irène Mannheimer. Dir.: Tor Mann.
20.50 I dag...
21.00 Symfonikonserten fortsätter.
21.45 Ailah akbar! Bönetimme i mosén Suleimanie.
22.15 Nyheter och väderlek.
22.30—23.30 Italiapriset. Radions internationella musikpris utdelas. (Överföring från Palazzo Rizzonico, Venedig.)

Danska radioprogrammet söndag.

8.00 nyheter. 8.35 lantbrukföredrag. 9.00 grammofon. 10.00 högmässa. 11.30 svenskt föredrag. 12,00 önskekonsert på grammofon. 14.00 gudstjänst. 15.00 föredrag. 15.15 konsert av kammarorkestern och radiokören. 16.30 underhållningsorkestern spelar söndagspotpurri. 17.30 uppläsning. 17.50 barnprogram. 18.45 nyheter. 19.15 föredrag. 20.00 symfonikonsert. 21.15 reportage från Cuba. 21.40 pianosolo. 22.00 nyheter. 22.15 uppläsning. 22.40 dansmusik.

Danska radioprogrammet måndag

6.15 nyheter. 7.00 gymnastik. 7.35 grammofon. 8.30 gudstjänst. 12.10 dragspelsmusik. 12.30 nyheter, därefter konsert av kabaretorkestern. 14.05 skolradio. 14.35 uppläsning. 15.00 konsert från Wivex. 16.20 veckorevy för barn. 16.50 föredrag. 17.40 marimbakonsert. 18.00 språkundervisning. 18.45 nyheter. 19.40 konsert av radioorkestern. 20.30 sång. 21.10 grammofon. 21.35 reportage. 22.00 nyheter. 22.15 operettoner. 23.00 dansmusik fr. National-Scala.

— Det är inte ofta jag blir arg, men det i dag finner jag mej inte i, Majken!

— Vad tog det åt Majken — det är ju jag som är arg på henne och inte tvärt om!

— Kan jag inte få låna en av era duvor ett tag?

Bågskyttet blir rästa folksport?

STOCKHOLM. (HN)

Vid internationella bågskyttefederationens kongress i Paris i augusti bestämdes att ledningen skall ha sitt säte i Stockholm.

— Att federationen numera har sitt säte i Stockholm beror givetvis icke minst på de stora framgångar som det svenska bågskyttet haft under senare år, omtalar generalsekreteraren Lars Ekegren. Deutgen har ju vunnit världsmästerskapet tre år i rad, och dessutom placerade sig det svenska herrlaget som etta i London förra året. Såväl herr- som damlagen kom på andra plats vid detta års världsmästerskap i Paris, där dessutom flagchild Windahl blev tvåa i damklassen. Det icke minst märkliga är att bågskyttets utveckling i Sverige varit explosionsartad snabb. För två år sedan hade vi bara två klubbar — idag bildas nya i så snabb takt att vi har svårt att inordna alla i organisationen, och de aktiva skyttarnas antal överstiger redan 1,500. F. n. underhandlar vi med Riksidrottsförbundet om vår anslutning som specialförbund till denna idrottens stora takorganisation.

— Mången tror att bågskyttet är en mycket exklusiv sport. Det är alldeles fel. Det är i själva verket mycket billigare att idka bågskytte än t. ex. gevärs- eller pistolskytte. En stålbåge, som kan hålla i tio år, kostar 78 kronor i det förstklassiga utförandet, och stålpilarna kostar 7 à 8 kronor styck. En skytt klarar sig med tre sådana. Allt övrigt material tillhandahålles av klubbarna, som uttaxerar årsavgifter på 10 à 15 kronor.

Dålig simkunskap orsakar 80 proc. av drunkningarna

Nordisk front mot drunkningsdöden.

STOCKHOLM (HN)

En nordisk kongress för drunkningsolyckornas bekämpande — den fjärde i ordningen — har i dagarna ägt rum i Oslo, varvid Svenska livräddningssällskapet representerades av sin ordförande, generalmajor Ivar Backlund, och sekreteraren, kapten Hugo Möller. Övriga deltagande organisationer var Dansk Livrednings-Forbund, Finska simförbundet och Norges livredningsselskap, som denna gång svarade för värdskapet.

— Det blev ett givande utbyte av erfarenheter, främst ifråga om den obligatoriska simundervisningen, som är aktuell i samtliga Nordens länder, berättar kapten Möller vid ett samtal. De linjer, som man slagit in på i Sverige, väckte stor uppmärksamhet, särskilt beträffande åtgärderna för ett successivt uppbyggt kommunalt simskoleväsen. Intressant var att konstatera, att cirka 80 proc. av alla drunkningsolyckor sammanhänger med bristande simkunnighet.

De återstående 20 proc. tilldrogo sig förklarligt nog stor uppmärksamhet, främst den kategori av drunkningsolyckor, som hänför sig till "plötslig död i vattnet". Man har på läkarhåll spekulerat en hel del om de fysiologiska faktorer, som här spelar in och hänvisat bl. a. till hjärt- eller muskelförlamning, defekter på trumhinnan och rubbningar i balanssinnet genom inträngande vatten, "överkänslighet för kallt vatten" m. m.

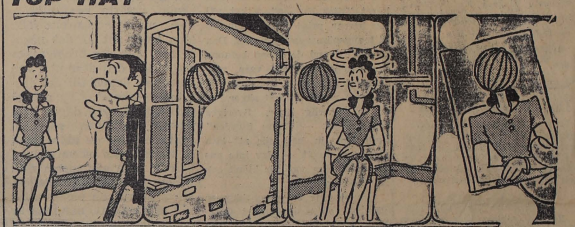
Kongressen var enig om att en allsidig vetenskaplig utredning i hithörande stycken vore att eftersträva. Sjutton sådana fall har inrapporterats i vårt land under den gångna sommaren.

Svensk båt i brand på Sydatlanten

KAPSTADEN (TT—Reuter).

Red, A/B Volos motorfartyg Dalhem på 3,683 ton sände på onsdagskvällen ut SOS-signaler och uppgav att dess last av kopra hade fattat eld. Fartyget befinner sig på drift. Maskinerna är ur funktion liksom radiot. Dalhem befinner sig 480 kilometer från Kapstaden.

TOP HAT

1 miljard ton olja förlorades genom kriget

Till följd av det senaste krigets ödeläggelser och rubbningar av den internationella handeln har omkring 1 miljard ton olja blivit oproducerade enligt vad som framgår av en utredning i Esso-tidskriften Petroleum.

Alltsedan 1890-talet har oljeproduktionen med en förbluffande regelbundenhet ökat med 8 procent per år, vilket motsvarar en fördubbling av världsproduktionen vart 9:e à 10:e år. Enstaka händelser i oljans historia som förstörelsen av oljekällor i Baku under 1905 års ryska revolution vållade tillfälliga produktionsminskningar, men i övrigt tar utvecklingen inga intryck av vare sig hög- eller lågkonjunkturerna. Icke heller första världskriget satte några spår i den normala ökningstakten, vilket delvis förklaras av att krigsåren sammanföll med motorismens genombrott. Det behövdes en ekonomisk katastrof som den stora depressionen i början av 1930-talet och en politisk katastrof som andra världskriget för att även oljeindustrin skulle komma ur sina normala gångor. Efter kriget har man dock kunnat spåra en tydlig tendens hos oljeindustrin att falla in i en utvecklingstakt av ungefär samma intensitet som förut, d. v. s. en ökning av 8 procent per år.

I vårt land växte oljeförbrukningen under mellankrigsperioden snabbare än före 1914. Den genomsnittliga ökningen var så stor som 12,5 procent — betydligt större än i världen som helhet. Eldningsoljan har efter kriget gjort påtagliga landvinningar på bekostnad av kolet, vars förbrukning ännu ligger ett gott stycke under förkrigstidens nivå.

LONDON: Storbritannien har från Sovjet fått ännu en protestnot ifråga om Italiens anslutning till Atlantpakten. Däri anföres åter att Italiens anslutning till Atlantpakten innebär en kränkning av det italienska fredsfördraget.

SOLÄNG

Av DAGNY SUNDGREN

(32)

— Äh, tyst med dej, grobian, du har inte väl kommit hem förrän du ställer till bråk. Alltid är det likadant. Bråk och bråk och bråk.

— Ja visst, svarade han och satte upp en förnärmad min, det är naturligtvis bara du som ska ha rätt att hålla tal. Vet du då inte att kvinnan tige i församlingen.

Och han slog ut med handen mot de fredligt idisslande korna i en talande gest.

— Ja, se karlar, svarade jag med rösten skälvande av djup och äkta bitterhet, de ska alltid hacka på oss stackars försvarslösa kvinnor. Det är en skam av en stor, stark man, som skulle vara de svaga kvinnornas beskyddare. Jag begriper då inte —

— Nej, verkligen, kom svaret med isande hån. Finns det verkligen någonting som du begriper? Det hade jag aldrig vågat hoppas. Jag var alldeles övertygad om att du var kvinnan som vet allt. Atminstone i dina egna ögon.

— Ja, inte var det i dina, det är då säkert. Enligt din mening finns det väl ingen annan än du själv som begriper någonting. Eller får jag begripa något i varje fall.

— Får! Ja, det kan du ha rätt i. Jag var ett får som någonsin gick och gifte mej med dej, ditt leda stycke.

— Vad är det du säger, ropade jag och ställde mej framför honom med händerna i sidorna och blixtrande ögon. Var det du som gifte dej med mej, kan tänka. Och jag satt där smält och vintade på att friarn skulle komma! Du tror inte att det var tvärtom, kanske? Att det var jag som gifte mej med dej! Min dubbelidiot!

— Ja, ja, kanske gifte vi oss båda med varandra, det kan du ha rätt i. Men då var vi ju lika stora får båda två, eller hur?

Och så bubblade det återhållna skrattet fram och jag låg i hans armar igen medan han med läpparna mot mitt öra viskade retsamma, ömma kärleksord.

— Du tokiga, tokiga lilla Pricky, vet du inte att du är en medelålders kvinna, mor till en stor barnskara? Ska du aldrig bli vuxen och allvarlig och förståndig? Hjälper inte ens sorger och möda och slit och bekymmer mot ditt envetna, ohjälpliga glada humör? Han suckade tungt och bekymrat.

— Jag blir så trött på dej, vet du. Nu har jag gjort allt som stått i min makt för att få kol på det. Så kommer jag hem och tänker att nu ska jag väl i alla fall få se en sträng och vred och bister husfru med hårda ord på sina läppar. Men tror någon det! Alla mina förhoppningar komma på skam. Du är precis samma obotfärdiga gyckleraska som alltid.

— Nå, tycker du att du är en enda amula bättre? Jag tar möbler och husgeråd och ungar med mej och rymmer från hus och härd. Du får irra som en vilsen huskatt för att söka rätt på oss igen, och jag tänker, att nu har han väl fått vad han tål, den uslingen, och så kommer du här och — och — och rösten bröts plötsligt, det låg för mycket verklighet under mitt sista skämt, för att jag skulle kunna fortsätta leken.

Göran såg på mej med sitt lilla fina leende — och förstod. Varligt drog han mej intill sej och strök sakta över mitt hår.

— Käraste vännen min, har det varit svårt? Har du haft onda tankar? Jag vet, jag förstår. Och nu äro vi färdiga här, nu gå vi in och gör iordning lite kaffe och tala ut med varandra om allt som varit. Barnen få sova så länge. Tant Berta hade elektrisk spis, det var smart gjort att sätta på kaffet och duka fram på den vackra hemvävda köksbordsduken.

— Nu, Pricky, vem av oss ska börja? frågade Göran och drog mej intill sej. Det är bäst du börjar, du har i alla fall som vanligt jar, du har i alla fall som vanligt haft den tyngsta bördan, du som suttit ensam och stängd med ansvar och bekymmer för alla barnen.

Och jag berättade. Om min ensamhet, min sorg över att vi glidit ifrån varandra. Min bitterhet, min sårade självkänsla, min vrede mot honom, min maktlöshet. Och så om hur jag lyckades övervinna alla dessa negativa och förödande känslor, mitt uppvaknande ur dimmingen och hopplösheten, min känsla av återvändande livsmod, mitt beslut att om möjligt återvända till Soläng och försöka bygga upp en ny tillvaro åt mej och barnen. Jag berättade om hur vi kommit till Soläng förra söndagen, hur vi blivit mottagna här, och om flyttningen. Och jag talade om hur jag här känt tron på honom och tillförsikten till vår kärlek och gemenskap återvända. Hur jag förnummit liksom röster ur det förflutna tillviska mej hopp och mod. Hur jag känt mej skamsen och som en förrädare, för att jag kunnat så länge tvivla på honom och tänka lågt om honom.

Göran satt tyst en stund, med huvudet lutat i handen. Och då jag satt där och såg på honom tycktes det mej ofattligt att jag någonsin kunnat tvivla på honom. En människa vars livs rättesnöre alltid varit barnhärtighet, och i vilkens drag godhet och leende ömhet voro ristade, hur skulle han kunnat svika dem som voro beroende av honom? Hur skulle han kunnat draga sorg över sin maka, göra sina barns liv mörkt och ödes Nej, det var ofattligt att jag ens för en minut kunnat hysa sådana tankar. Så såg han upp på mej och jag såg till min förvåning att blicken var beslöjad av smärta.

— Du kära, underbara, präktiga lilla kamrat. Du förstår för att du tvivlade på . . . ch nyt bittra tankar mot mej. Jag visste att det inte skulle bli lätt att komma hem och berätta för dej om de senaste månaderna, men än svårare blir det nu, efter att jag hört dej tala om hur du hatt det. Jag får säga som den blinde mannen i Gezar: Jag var blind, men nu är jag seende. Och det — som så mycket annat — har jag dej att tacka för. Jag reste visserligen hem i går som en botfärdig syndare. Men som en mycket självbelåten botgörare. Jag kände mej tillfreds med mej själv. Jag hade genomgått mitt eldprov, jag hade övervunnit alla frestelser. Jag hade vunnit alla strider. Och gått segrande ur alla strider. Och jag var mycket belåten med mej själv. Så kom jag hem — till en öde lägenhet. Jag kan inte ge ord åt vad jag kände i går då jag irrade omkring i de tomma rummen, förgäves försökande komma till klarhet om vad som hänt. All min självhurlighet ramlade omkring mig som stoft. Jag insåg hur ont mig gjort dej och barnen. Hur jag försummat er, hur jag svikit mina elementäraste skyldigheter, hur jag offrat er på min självisk altare.

Till långt efter midnatt irrade jag omkring i vår tomma, öde lägenhet, medan jag höll rast och rättarting med mej själv. Till slut måste jag ta in på ett hotell för att få vila några timmar innan jag reste hit. Jag hade liksom på känn att jag skulle finna er här, för vart eljest skulle ni tagit vägen. Jag körde sakta bysvägen fram för att se var någonstans jag skulle finna er, och så fick jag se några av barnens leksaker på gången härute. Då visste jag var ni fanns. Och nu ska jag berätta för dej vad det varit som förändrat mej under de sista månaderna och nästan gjort mej till en främling för mina kära.

Du vet hur det var när jag började min nya befattning i våras. Jag tyckte att jag tagit ett stort steg framåt. Detta var i alla fall lite annorlunda, tyckte jag, att resa omkring i bil och vara fin herre, att få råda sin tid och handla som en självständig människa, än att stå som en automat vid en maskin från morgon till kväll. Och det var annorlunda, på mer än ett sätt. För visst var det ett friare och självständigare liv och visst gav det större spelrum åt min egen personlighet, men — där fanns ett stort men och jag kom snart underfund med det. Jag uträttade ingenting.

(Forts.)